

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל הַמִּשָּׁה הַמְּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרָשַׁת וַיִּגַּשׁ

תְּרַגּוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרֻשֵׁת וַיִּגֶשׁ אֵלָיו

וַיִּגֶשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (ישעיה
 סג) כִּי אַתָּה אָבִינוּ כִּי אֲבָרְהָם לֹא יָדָעֵנוּ
 וַיִּשְׂרָאֵל לֹא יִכְיָרְנוּ אַתָּה ה' אָבִינוּ גְּאֻלָּנוּ מֵעוֹלָם
 שְׁמַךְ. הַפְּסוּק תְּהִי פִּרְשׁוּהוּ. אֲבָל כֹּא רֵאָה,
 כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, כָּל יוֹם
 וַיּוֹם עָשָׂה מַעֲשָׂהוּ כְּרֵאוּי כָּכָל יוֹם וַיּוֹם כְּמוֹ
 שְׁצָרִיךְ. כִּיּוֹן שְׂבָא הַיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְהַצְּטָרְךְ לְבָרָא
 אָדָם, בָּאָה לְפָנָיו הַתּוֹרָה. אֲמָרָה [לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא]: הָאָדָם תְּהִי שְׂאֵתָה (דף רה ע"ב) רוֹצֵה לְבָרָא, עֲתִיד
 הוּא לְהַרְגִּיז לְפָנֶיךָ. אֵלְמָלֵא לֹא תִצְרִיךְ רְגוּזָה,
 טוֹב לוֹ שְׂלֵא יִבְרָא. אֲמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא:
 וְכִי לְחַנּוּם נִקְרָאתִי אַרְךְ אַפִּים?

אֵלָּא הַכֹּל נִבְרָא בַּתּוֹרָה וְהַכֹּל נִתְקַן בַּתּוֹרָה,
 מִשּׁוּם שְׂכַטְרָם בְּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת הָעוֹלָם, בָּאוּ לְפָנָיו כָּל הָאוֹתִיּוֹת, וְנִבְנְסוּ כָּל
 אַחַת לְמִפְרָע.

נְכַנְסָה תי"ו, אָמְרָה לְפָנָיו: רְצוּנָךְ לְבָרָא בִי
 אֵת הָעוֹלָם? אָמַר לָהּ: לֹא, שֶׁכָּךְ
 עֲתִידִים כַּמָּה צְדִיקִים לָמוֹת, שְׁכַתוֹב וְהַתּוֹיֹת תּוֹ
 עַל מַצְחוֹת הָאֲנָשִׁים וְגו'. וְשָׁנִינוּ, שְׁכַתוֹב
 וּמִמְקוֹדָשֵׁי תַחֲלוֹ, אֵל תִּקְרִי מִמְקוֹדָשֵׁי אֱלֹא
 מִמְקוֹדָשֵׁי. וּמִשׁוֹם כָּךְ הָעוֹלָם לֹא יִבְרָא כָּךְ.

נְכַנְסוּ שְׁלֹשׁ הָאֹתִיּוֹת שִׁי"ן קו"ף רי"ש, כָּל
 אַחַת וְאַחַת לְבִדָּה. אָמַר לָהֶן הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: אֵינְכֶן כְּדֹאִיּוֹת לְבָרָא בְּכֵן אֵת
 הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי אֶתֶּן הָאֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרָא בְּכֵן שֶׁקָּרָה,
 וְהַשֶּׁקֶר אֵינוֹ כְּדֹאִי לְעַמֵּד לְפָנַי, וְהִנֵּה פִּרְשׁוּהָ.

וְנְכַנְסוּ פ"א צד"י, וְכֵן בִּלְוֹ, עַד שֶׁהִגִּיעוּ
 הָאֹתִיּוֹת לְאֹת כ"ף. כִּיּוֹן שֶׁיִּרְדָּה
 כ"ף מֵעַל הַכֶּתֶר, הוֹדְעוּעוּ עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
 וכו', עַד שֶׁהַכֹּל הִתְקַיֵּם בְּאֹת כִּי"ת, שֶׁהִיא סִימָן
 בְּרָכָה, וְכֵה הַשְׁתַּכְּלֵל הָעוֹלָם וְנִבְרָא.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁאֵל"ף הִיא הָרֵאשִׁית שֶׁל כָּל [אוֹתוֹן]
 הָאֹתִיּוֹת - [לֹא] נִבְרָה הוּא. אֱלֹא מִשׁוֹם

שֶׁנִּקְרָא בּוֹ אָרוּר [מִשּׁוֹם שֶׁנִּקְרָא בָּהּ אָרוּר], וּמִשּׁוֹם זֶה לֹא
 נִבְרָא בּוֹ הָעוֹלָם, אִף עַל גַּב שְׂאֵל"ף הִיא אֹת
 שֶׁל סוּד עֲלִיּוֹן. כִּי לֹא לָתֵת מָקוֹם לַצַּד הָאֲחֵר
 שֶׁנִּקְרָא אָרוּר, לֹא נִבְרָא בּוֹ הָעוֹלָם, וְנִתְקַן
 הָעוֹלָם בְּכִי"ת, וְכוּ הוּא נִבְרָא.

בֹּא רֵאה, כִּי אַתָּה אֲבִינוּ, מִשּׁוֹם שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה
 נִתְקַן וְנִבְרָא בַּדְּרָגָה הַזֹּה, וְהָאָדָם נִבְרָא בָּהּ
 וַיֵּצֵא לָעוֹלָם. כִּי אֲבָרְהָם לֹא יָדָעֵנוּ, שְׁחֵרֵי אִף
 עַל גַּב שֶׁבּוֹ קִיּוֹם הָעוֹלָם, לֹא הִשְׁתַּדֵּל עָלֵינוּ כְּמוֹ
 שֶׁהִשְׁתַּדֵּל עַל יִשְׁמָעֵאל, שֶׁאָמַר לוֹ יִשְׁמָעֵאל יִחְיֶה
 לְפָנֶיךָ. וַיִּשְׁרָאֵל לֹא יִכִּידֵנוּ, מִשּׁוֹם שֶׁכָּל הַכְּרֻכּוֹת
 שֶׁהִצְטַרַּף לְכַרְדּוֹ אֵת בְּנֵינוּ, הִשְׁאִיר לַדְּרָגָה הַזֹּה
 לְכַרְדּוֹ אֵת כָּלָם.

אַתָּה ה' אֲבִינוּ, שְׁחֵרֵי אַתָּה תָּמִיד עוֹמֵד עָלֵינוּ
 לְכַרְדּוֹ וּלְהִשְׁגִּיחַ עָלֵינוּ, כְּמוֹ אֵב שֶׁמִּשְׁגִּיחַ
 עַל הַכְּנִיָּם בְּכָל מָה שֶׁצָּרִיךְ לָהֶם. נִצְּלָנוּ מִעוֹלָם
 שְׁמֹךְ, שְׁחֵרֵי אַתָּה הוּא גּוֹאֵל, שְׁכַךְ נִקְרָא הַמְּלֶאכֶה
 הַגּוֹאֵל, וְזֶה נִצְּלָנוּ מִעוֹלָם שְׁמֹךְ, שְׁמֹךְ וּדְאִי.

שְׁנֵינוּ, אֵין מִפְסִיקִים בֵּין גְּאֻלָּה לְתַפְלָה, כְּמוֹ
שֶׁלֹּא מִפְסִיקִים בֵּין תַּפְלָה שֶׁל יָד לְתַפְלָה שֶׁל
רֹאשׁ, שְׁצָרִיף לְהִרְאוֹת שְׁהַכֵּל אַחֵר, וְהִנֵּה
פְּרִשׁוּתָּהּ.

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הָיוּ יוֹשְׁבִים לִילָה אַחֵר
וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי
יְהוּדָה, הִנֵּה שְׁנֵינוּ, שְׂכַאֲשֶׁר בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה אֶת הָעוֹלָם תַּתְּחוּן כְּמוֹ
שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְהַכֵּל זֶה כְּנֶגֶד זֶה, וְכִי לְחִיּוֹת זֶה
כְּנֶגֶד זֶה] וְהוּא כְבוֹדוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּן זֶה וְדַאי, וּבָרָא אָדָם עַל
הַכֵּל. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (ישעיה מ"ה) אֲנֹכִי עֲשִׂיתִי
אֶרֶץ וְאָדָם עָלֶיהָ בְּרֵאתִי. אֲנֹכִי עֲשִׂיתִי אֶרֶץ,
וְדַאי. מָה הַטַּעַם עֲשִׂיתִי אֶרֶץ? מִשׁוֹם שֶׁאָדָם
עָלֶיהָ בְּרֵאתִי, שֶׁהוּא קִיּוּמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, שִׁיְהִיָּה
הַכֵּל בְּשִׁלְמוֹת אַחַת.

פְּתַח וְאָמַר, (שם מ"ב) כִּה אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרָא
הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיָּהֶם רִקְעַת הָאֶרֶץ וְצִאֲצֵאֶיהָ

נִתֵּן נְשָׁמָה לָעַם עֲלֵיהָ וְרוּחַ לְהִלְכִים בָּהּ. הַפְּסוּק
הַזֶּה בַּאֲרוּחוֹ, אֲבָל כֹּה אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרֵא
הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיחֵם - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה
לְמַעַלָּה, שֶׁהוּא בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם, וְהַתְּקִינֵם תָּמִיד,
בְּכָל זְמַן. רַקַּע הָאָרֶץ וַצִּאֲצֵאֶיהָ - זוֹ הָאָרֶץ
הַקְּדוֹשָׁה, צָרוּר חַיִּים. נִתֵּן נְשָׁמָה לָעַם עֲלֵיהָ.
[הָאָרֶץ] זוֹ הִיא שְׁנוֹתֶנֶת נְשָׁמָה וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכֹּל הוּא לְמַעַלָּה, שֶׁהָרִי מִשָּׁם
יוֹצֵאת נְשָׁמַת חַיִּים לָאָרֶץ הַזֹּה, וְהָאָרֶץ הַזֹּה
לוֹקַחַת הַנְּשָׁמָה לָתֵת לְכָל, מִשּׁוּם שֶׁהִנָּהָר הַהוּא
שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, הוּא נוֹתֵן וּמִכְּנִים נְשָׁמוֹת לָאָרֶץ
הַזֹּה, וְהִיא לוֹקַחַת אוֹתָן וְנוֹתֶנֶת לְכָל.

בַּאֲרֵא, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם,
כִּנְסָם אֶת עֶפְרוֹ מֵאֲרֶבְעָה הַצְּדָדִים שֶׁל
הָעֵלָם, וְעָשָׂה אֶת עֶצְמוֹ בְּמִקּוֹם הַמְּקַדֵּשׁ לְמִטָּה,
וְהַמְּשִׁיךְ עָלָיו נְשָׁמַת חַיִּים מִבֵּית הַמְּקַדֵּשׁ
לְמַעַלָּה.

וְהַנְּשָׁמָה הִיא כְּלוּלָה בְּשֵׁלֶשׁ הַדְּרָגוֹת, וְעַל כֵּן ^(נד)
 שְׁלֹשָׁה שִׁמּוֹת הֵם לַנְּשָׁמָה, כְּמוֹ ^(רו ע"א)
 שְׁהַסּוּד הָעֲלִיּוֹן: נַפְ"שׁ, רו"ח, נְשָׁמָ"ה. נַפְ"שׁ, הִנֵּה
 פְּרִשּׁוּתָהּ, שֶׁהִיא תַּחְתּוֹנָה מִהַכֹּל. רו"ח, הִיא הַקִּיּוּם
 שְׁשׁוּלֵט עַל הַנְּפֶשׁ, וְהִיא דְרָגָה עֲלִיּוֹנָה עֲלֶיהָ
 לְעִמּוּד עֲלֶיהָ בְּכֹל פְּרָאוּי. הַנְּשָׁמָה הִיא הַקִּיּוּם
 הָעֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל, וְשׁוּלְטַת עַל הַכֹּל, דְרָגָה
 קְדוּשָׁה, עֲלִיּוֹנָה עַל כָּלֵם.

אֵלּוּ שְׁלֹשׁ הַדְּרָגוֹת כְּלוּלוֹת בְּבְנֵי הָאָדָם, לְאוֹתָם
 שְׁזוּכִים לְעִבּוּדַת רַבּוֹנָם. שְׁחֵרֵי בַּהֲתַחֲלָה
 יֵשׁ בּוֹ נַפְ"שׁ, וְהוּא חַתְקוֹן הַקְּדוּשׁ לְתַקֵּן בּוֹ אֶת
 הָאָדָם. כִּיּוֹן שְׁפָא הָאָדָם לְהַטְהֵר בְּדְרָגָה חַזוּ,
 נִתְקַן לְהַתְעַטֵּר בְּרוּחַ, שֶׁהִיא דְרָגָה קְדוּשָׁה
 שְׁשׁוּרָה עַל הַנְּפֶשׁ לְהַתְעַטֵּר בְּאָדָם הַהוּא שְׁזוּכָה.
 כִּיּוֹן שֶׁהַתְעַלָּה בָּהֶם, בְּנַפְ"שׁ וְחֵרוּת, וְנִכְנָם
 וְנִתְקַן בְּעִבּוּדַת רַבּוֹנוֹ פְּרָאוּי, אִזּוֹ שׁוּרָה
 עֲלָיו נְשָׁמָה, דְרָגָה עֲלִיּוֹנָה קְדוּשָׁה, שְׁשׁוּלְטַת עַל
 הַכֹּל, כִּדֵּי לְהַתְעַטֵּר בְּדְרָגָה עֲלִיּוֹנָה קְדוּשָׁה. וְאִזּוֹ

הוא השלם של הכל, שלם בכל הצדדים, לזכות
 בעולם הבא, והוא אוהבו של הקדוש ברוך
 הוא, כמו שנאמר להנחיל אהבי יש. מי הם
 אוהבי? אלו הם שבהם נשמה קדושה.

אמר רבי יהודה, אם כך, הרי פתוב כל אשר
 נשמת רוח חיים באפיו וגו'. אמר לו, כך
 הוא ודאי, שהרי לא נשאר בהם.

השלמה מההשמטות (סימן כ)

כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר
 בחרבה מתו (בראשית ז). שאל רבי חייא את
 רבי אבא, אמרתם שנשמה לא נכנסת לבן אדם
 עד שמסתכל בעבודת הקדוש ברוך הוא, ואז
 תהיה לו אותה נשמה, ואמרתם שהנשמה היא
 קדושה מעלה על הכל. אם כן, מה זה שאמר
 הפתוב כל אשר נשמת רוח חיים וגו'? הואיל
 והיתה להם נשמה, הנה להם להנצל! לא הנה
 בידו.

בָּאוּ וְשָׂאוּ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר
 לָהֶם, כֶּךָ הוּא, וּפְסוּקָה זֹה מְסַיֵּעַ לוֹ, שְׂכָרְךָ
 אָמַר אָבִיו [אֲבִי], שְׂכָרְךָ אֲשֶׁר כָּא הַמְּבוּל, לֹא רָאָה
 [הִי] אָדָם שֶׁיַּעֲשֶׂה הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְלֵוֹ
 אֲלֵא נַח, וּזְכוּתוֹ לֹא הִיָּתָה אֲלֵא לְהִגֵּן עֲלֵיהֶם
 וְעַל בְּתִיחֶם, שְׁלֹא הִיָּתָה זְכוּתוֹ כָּל כֶּךָ לְהִגֵּן עַל
 כָּל הַדּוֹר, וְאוֹתָם שִׁחִיו צַדִּיקִים בְּתַחֲלָה, כְּמוֹ
 חֲנוּךְ וַיֵּרֶד, שֶׁהִיָּתָה לָהֶם נְשֻׁמָּה קְדוּשָׁה וְרֵאוּיִים
 שֶׁתְּקַדְּוֶשׁ כְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה בְּשִׁבְלָם - בְּחֶרֶבָה
 מִתּוֹ. וְהִיָּנוּ שֶׁאָמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשֻׁמַת רוּחַ חַיִּים
 בְּאַפִּיו, אוֹתָם שֶׁנְּשֻׁמָּה קְדוּשָׁה הִיָּתָה בָּהֶם. וְאֵל
 תֵּאמַר שֶׁעַל אֵלוֹ שִׁחִיו בַּמְּבוּל הוּא אָמַר, אֲלֵא
 כָּא הַכֶּתוּב וְאָמַר מִכָּל אֲשֶׁר בְּחֶרֶבָה מִתּוֹ: ע"ב

מהשמטות

מִכָּל אוֹתָם שֶׁהִיָּתָה בָּהֶם נְשֻׁמָּה קְדוּשָׁה כְּמוֹ
 חֲנוּךְ, יֵרֶד, וְכָל הַצַּדִּיקִים, כְּדִי לְהִגֵּן עַל
 הָאָרֶץ שְׁלֹא תִשְׁמַד בְּגִלְלָם. זֶהוּ שֶׁכֶּתוּב כֹּל אֲשֶׁר
 נְשֻׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפִּיו מִכָּל אֲשֶׁר בְּחֶרֶבָה מִתּוֹ,

בְּכַר מֵתוֹ וְהִסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם, וְלֹא נִשְׁאַר מֵהֶם
מִי שְׁיָגֵן עַל הָעוֹלָם בְּזִמְנֵי הַחַוָּא.

בֵּא רֵאה, הַכֹּל הֵם דְּרָגוֹת אֱלֹהֵי עַל אֱלֹהֵי, נֶפֶשׁ"ש,
רו"ת, נֶשְׁמָ"ה, דְּרָגָה עַל דְּרָגָה. הַנֶּפֶשׁ
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהִיא הַדְּרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה, כְּפִי שְׁאִמְרָנוּ.
אַחַר כֵּן רוּחַ, שְׁשׂוּרָה עַל הַנֶּפֶשׁ וְעוֹמְדָת עָלֶיהָ.
הַנֶּשְׁמָה הַדְּרָגָה שְׁעוֹלָה עַל הַכֹּל, וּבְאֵרוּחָ.

נֶפֶשׁ - זֶה נֶפֶשׁ דָּוָד, וְהִיא שְׁעוֹמְדָת לְקַבֵּל הַנֶּפֶשׁ
מֵאוֹתוֹ נִהַר שְׁשׂוּפֵעַ וַיּוֹצֵא. רוּחַ - זֶה הָרוּחַ
שְׁעוֹמְדָת עַל הַנֶּפֶשׁ, וְאֵין קַיּוּם לְנֶפֶשׁ אֲלֵא בְּרוּחַ,
וְזוֹ הָרוּחַ שְׁשׂוּרָה בֵּין הָאֵשׁ וְהַמַּיִם, וּמִכָּאן נִזְוֵינִית
הַנֶּפֶשׁ הַזֶּה.

הָרוּחַ עוֹמְדָת בְּקַיּוּם שֶׁל דְּרָגָה אַחֲרַת עֲלִיּוֹנָה
שְׁנִקְרָאת נֶשְׁמָה, שְׁתֵּרֵי מִשְׁשׁ יוֹצֵאוֹת נֶפֶשׁ
וְרוּחַ, מִשְׁשׁ נִזְוֵינִית הָרוּחַ. וּבְשִׁנּוּסַעַת הָרוּחַ, אִז
נוֹסַעַת הַנֶּפֶשׁ, וְהַכֹּל אַחֲרָה. וּמִתְקַרְבִּים זֶה לָזֶה.
הַנֶּפֶשׁ נִקְרָבַת לָרוּחַ, וְהָרוּחַ נִקְרָבַת לְנֶשְׁמָה, וְהַכֹּל
אַחֲרָה.

בא ראה, ויגש אליו, התקרבות של עולם עם
 עולם, להאחז זה עם זה, שהכל יהיה אחד.
 משום שיהודה הוא מלך ויוסף מלך, התקרבו זה
 לזה ונאחזו זה עם זה.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים מח) כי הנה המלכים
 נועדו - זה יהודה ויוסף, משום ששניהם
 מלכים, והתקרבו זה לזה להתנבח שניהם יחד,
 משום שיהודה ערב לבנימין, והיה ערב לאביו בו
 פעולם הנה ובעולם הבא, ועל כן התקרב לפני
 יוסף להתנבח עמו על עסקו של בנימין, שלא
 להיות בנדוי פעולם הנה ובעולם הבא, כמו
 שנאמר (בראשית מג) אנכי אערבנו מידי תבקשנו אם
 לא הביאתיו אליך והצגתיו לפניך וחסאתי לך כל
 הימים, פעולם הנה ובעולם הבא.

ועל כן, כי הנה המלכים נועדו עברו יחדו,
 התרגזו יחד והתרגזו זה עם זה בשביל
 בנימין. מה פתוב? המה ראו כן תמחו נבחלו

נְחַפְזוּ רַעְדָה אַחֲזֹתֶם שָׁם, לְכֹל אוֹתֶם שְׁהִיוּ שָׁם.

[לְכֹל שְׂאֵר הַשְּׂבָטִים שְׁהִיוּ שָׁם.]

חֵיל כִּיּוֹלָדָה, מִשּׁוֹם שְׁהִיוּ פּוֹחֲדִים לַהֲרֹג

וְלַהֲתַרְגֵּ, וְחַבֵּל בַּשְּׂבִיל בְּנִימִין. [מה פתוב? בן

תמחו נבדלו נחפזו, ותכל בגללו] שְׁתֵּרֵי יוֹסֵף נִמְכַר בְּגִלְלֵ

יְהוּדָה וְאַבְד לְאֲבִיו, וְכַעַת עָרַב לוֹ לְבְנֵימִין,

וּפְחַד שְׂלֵא יֵאבֵד, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה.

דָּבָר אַחֵר כִּי הֵינָה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ - זֶה יְהוּדָה

וַיּוֹסֵף ^(דף רו ע"ב) שְׁהִזְדַּמְּנוּ לְהַתְּוַבַּח זֶה עִם זֶה,

לְהַתְּוַבַּח שְׁנֵיהֶם יַחַד, מִשּׁוֹם שְׁיִהְיֶה הָיָה מְלֻךְ

וַיּוֹסֵף הָיָה מְלֻךְ, וּשְׁנֵיהֶם פָּאוּ יַחַד לְהַתְּוַבַּח זֶה

עִם זֶה, זֶה עַל בְּנֵימִין - וְזֶה עַל בְּנֵימִין.

כִּי הֵינָה הַמְּלָכִים, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, סוּד הַתְּאֻמוֹנָה

כָּאוּן, שְׁתֵּרֵי כְּשֵׁנְמֻצָא הַרְצוֹן, וְהַקָּשָׁר מִתְּעַטָּר

יַחַד, אֲזִי שְׁנֵי עוֹלָמוֹת נִקְשָׁרִים יַחַד וּמְזֻדְמָנִים

יַחַד, זֶה לְפַתַּח אֶת הָאוֹצָר - וְזֶה לְלַקֵּט וּלְכַנֵּם

לְתוֹכוֹ. וְאִזּוּ, כִּי הֵינָה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ, שְׁנֵי

עוֹלָמוֹת קְרוּשִׁים, הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְהָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן.

עָבְרוּ יַחְדוֹ, סוּד הַדָּבָר - שֶׁפֶּאֶשֶׁר מִתְחַבְּרִים
יַחַד, אֲזַי עָבְרוּ יַחְדוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁכָּל
הַחֲטָאִים שֶׁל הָעוֹלָם לֹא מִתְבַּטְּלִים לְהַכְנִיעַ עַד
שִׁמְת־חֲבָרִים יַחַד, כִּכְתוּב וְעִבַר עַל פֶּשַׁע, וְעַל כֵּן
עָבְרוּ יַחְדוֹ. עָבְרוּ - אוֹתָם הַחֲטָאִים הַתְּכַפְּרוּ,
מִשּׁוֹם שֶׁהֵנָּה אֵין כָּל הַפְּנִים מְאִירוֹת וְכָל
הַחֲטָאִים הַתְּבַטְּלוּ.

רַבִּי חֵיִיא אָמַר, הַסּוּד הַזֶּה הוּא כְּתוּב הַקְּרָבָן,
שֶׁהָרִי כִּפֶּאֶשֶׁר נִקְרַב הַקְּרָבָן, וְכֵלָם מְקַבְּלִים
הַסְּפָקָתָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאֵי לוֹ, אֵין הַכֹּל
נִקְשָׁר יַחַד וְכָל הַפְּנִים מְאִירוֹת, וְנִמְצָא קִשְׁר
אֶחָד, וְאֵין הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ וּמְזַדְּמָנִים יַחַד לְכַפֵּר
עַל הַחֲטָאִים, לְהַעֲבִיר אוֹתָם. וְאֵין הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ
וְנִקְשָׁרִים יַחַד. עָבְרוּ יַחְדוֹ, לְהַאִיר כָּל הַפְּנִים,
וְשִׁיחֵיהַ הַכֹּל רְצוֹן אֶחָד.

הַמָּה רָאוּ בֵּן תְּמָהוּ, הַתַּעֲלָה עַל דַּעְתָּךְ שֶׁהֵם
 מְלָכִים? אֵלָּא אֵלֹה בַּעֲלֵי הַדִּינִים,
 שֶׁשִּׁמְחָתָם לַעֲשׂוֹת אֶת הַדִּין הַהוּא שֶׁהֶצְטִיבוּ עָלָיו.
 וְאִי, בְּשֶׁהַמְּלָכִים מִזְדַּמְּנִים שְׁנִיָּהֶם בְּרָצוֹן אַחֵר,
 אִי הַמָּה רָאוּ אוֹתוֹ הַרְצוֹן שֶׁל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת. בֵּן
 תְּמָהוּ נִבְהָלוּ נִחְפְּזוּ, מִשּׁוֹם שֶׁכָּל בַּעֲלֵי הַדִּין
 נִבְנָעִים וְעוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם וְלֹא יְכוּלִים לְשַׁלֵּט,
 וְאִי קִיּוּמָם עוֹבֵר, וּמַעֲבִירִים אֶת שְׁלֹטוֹנָם.

רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה. מָה הַטַּעַם
 יְהוּדָה? מִשּׁוֹם שֶׁכָּךְ צָרִיךְ, שֶׁהוּא עָרַב, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר כִּי עֲבָדְךָ עָרַב אֶת הַנַּעַר. וְסוּד הַדָּבָר -
 יְהוּדָה וַיּוֹסֵף כָּךְ הֶצְטַרְכוּ לְהִתְקַרֵּב יַחַד, מִשּׁוֹם
 שֶׁיוֹסֵף הוּא צָדִיק, יְהוּדָה הוּא מְלָךְ, וְעַל בֵּן וַיִּגַּשׁ
 אֵלָיו יְהוּדָה, מִשּׁוֹם שֶׁתְּקַרְבָּה שְׁלָהֶם, שֶׁתְּקַרְבוּ
 יַחַד, גְּרָמָה לְכַפָּה מִטּוֹבוֹת בְּעוֹלָם, גְּרָמָה שְׁלוֹם לְכָל
 הַשְּׂבָטִים, גְּרָמָה לְשְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, גְּרָמָה לִיעֲקֹב
 שֶׁתְּקַיְמָה רוּחוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מ"ה) וַתְּחִי רוּחַ
 יַעֲקֹב אָבִיהֶם. וְעַל בֵּן הִתְקַרְבוֹת שֶׁל זֶה עִם זֶה
 הֶצְרָכָה בְּכָל הַצְּדִדִּים, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

רַבִּי אֲבָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ
 כָּל הָאָרֶץ חַר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צָפוֹן קִרְיַת מְלֶךְ
 רַב. הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא סוּר הָאֲמוּנָה. יִפֶּה נוֹף - זֶהוּ
 יוֹסֵף הַצִּדִּיק, שְׁפָתוֹב כּוּ וַיְהִי יוֹסֵף יִפֶּה תֵּאֵר וַיִּפֶּה
 מִרְאֵהוּ. מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ - הוּא תְּדוּחַ וְשִׁמְחָה
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. חַר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צָפוֹן - מְשׁוֹשׁ
 שְׂבַחְחֶלְקוֹ עוֹמֵד מִשְׁכַּן שִׁילָה. חַר צִיּוֹן - זוּ יְרוּשָׁלַיִם.
 יִרְכָּתִי צָפוֹן, כֶּדָּ זֶה וְדָאֵי לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

קִרְיַת מְלֶךְ רַב - מְקוֹם מְתַקֵּן הוּא כְּנֶגֶד מְלֶךְ רַב,
 זֶה הַמְּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן שֶׁל הַכּוֹל, קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים,
 שְׁתֵּרֵי מִשָּׁם בָּא כָּל הָאוֹר וְכָל הַפְּרָכּוֹת וְכָל
 הַשְּׂמִימָה שֶׁל הַכּוֹל, שְׁתֵּרֵי מִשָּׁם כָּל הַפְּנִיִם מְאִירוֹת,
 וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ מִתְּפָרֵד מִשָּׁם, וּכְשֶׁהִיא מִתְּפָרֵדָה,
 מִשָּׁם יוֹצְאוֹת פְּרָכּוֹת לְכָל הָעוֹלָם, שְׁתֵּרֵי מִשָּׁם כָּל
 הָעוֹלָם מִתְּפָרֵד.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסֵי נִפְגְּשׁוּ לְכַפֵּר חֲנָן. בְּעוֹדָם
 יוֹשְׁבִים בְּבֵית מְלוֹנָם, בָּא אִישׁ אֶחָד, וּמִשָּׂא
 שֶׁל חֲמוֹר לְפָנָיו, וְנִכְנַם לְבֵיתוֹ. כִּי כֶּדָּ אָמַר רַבִּי

יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסֵי, הִנֵּה שָׁנִינוּ שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ הָיָה
 מִתְנַמְנֵם כְּמוֹ סוּם וּשְׁנָתוֹ מוֹעֲטָת, אִיךָ הָיָה קָם
 בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, הַשְּׁעוּר הָיָה הוּא קָמָן, וְלֹא הָיָה
 מִתְעוֹרֵר אֲפֹלוּ בְּשִׁלִּישׁ הַלַּיְלָה?.

אָמַר לוֹ, בְּשָׁעָה שֶׁנִּכְנָם הַלַּיְלָה, הָיָה יוֹשֵׁב עִם כָּל
 גְּדוּלֵי בֵיתוֹ וְרָן אֶת הַדִּין וְעוֹסֵק בְּדַבְרֵי
 תּוֹרָה, וְאַחֵר כִּף הָיָה יָשֵׁן שְׁנָתוֹ עַד חֲצוֹת הַלַּיְלָה,
 וְקָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וּמִתְעוֹרֵר, וּמִשְׁתַּדֵּל בְּעֲבוֹדַת
 רַבּוֹנוֹ בְּשִׁירִים וְתַשְׁבְּחוֹת.

בֵּינְתֵימ אָמַר ^(דף רז ע"א) הָאִישׁ הַהוּא, וְכִי הִדְבָּר הָיָה
 שְׂאֵתָם אוֹמְרִים הוּא כִּף? סוּד הִדְבָּר יֵשׁ
 כָּאֵן, שֶׁהִנֵּה דוּד הַמֶּלֶךְ חֵי וְקָיָם לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי
 עוֹלָמִים, וְדוּד הַמֶּלֶךְ הָיָה שׁוֹמֵר כָּל יָמָיו שְׁלֹא
 יִטְעַם טַעַם מִיתָה, מִשּׁוֹם שֶׁהַשְּׁנָה אֶחָד מִשְׁשִׁים
 בְּמִיתָה הֵיא, וְדוּד, מִשּׁוֹם מְקוֹמוֹ שֶׁהוּא חֵי, לֹא
 הָיָה יָשֵׁן אֲלֹא שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת, שְׁעַד שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת
 חָסַר אַחַת הוּא חֵי, מִשּׁוֹם וְהִלָּאָה טוֹעַם אָדָם טַעַם
 מִיתָה וְשׁוֹלֵט בּוֹ תַּצֵּד שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה.

וְזֶה הָיָה שׁוֹמֵר דְּוֹד הַמֶּלֶךְ, שְׁלֵא יִטְעַם טְעַם שָׁל
 מִיָּתָה, וְשׁוֹלֵט (שְׁלֵא יִשְׁלַט) בּוֹ צַד שָׁל רוּחַ
 אַחֲרָת, מִשׁוֹם שְׁשִׁשִּׁים נְשִׁימוֹת חֶסֶד אַחַת הוּא
 הַסּוֹד שָׁל הַחַיִּים שְׁלִמְעָלָה, עַד שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת
 שָׁהֵם שְׁשִׁים [חֶסֶד נְשִׁימָה אַחַת] נְשִׁימוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְאֵלוֹ
 הַסּוֹד שְׁלָהֶן, שְׁתַּחֲוִים תְּלוּוִים בָּהֶם, וּמִכָּאן וּמִמָּה
 הוּא סוֹד הַמְּוֹת.

וְעַל כֵּן דְּוֹד הָיָה מְשַׁעֵר אֶת שְׁעוֹר הַלְּיָלָה בְּדִי
 שְׁיִתְקִים בַּחַיִּים, שְׁלֵא יִשְׁלַט בּוֹ טְעַם הַמְּוֹת,
 וּכְשֶׁנֶּחֱלַק הַלְּיָלָה הָיָה דְּוֹד עוֹמֵד בְּמִקוּמוֹ, מִשׁוֹם
 שְׁכַאֲשֶׁר מִתְעוֹרֵר חֲצוֹת הַלְּיָלָה וְהַכֶּתֶר הַקְּדוֹשׁ
 מִתְעוֹרֵר, צָרִיךְ שְׁלֵא יִמָּצֵא אֶת דְּוֹד קָשׁוֹר בְּמִקוּם
 אַחֵר, בְּמִקוּם הַמְּוֹת.

מִשׁוֹם שְׁכַאֲשֶׁר נֶחֱלַק הַלְּיָלָה וְהַקְּדוֹשָׁה הָעֲלִיוֹנָה
 מִתְעוֹרֵרָת, וְאָדָם שְׁיִשֵּׁן בְּמִטָּתוֹ וְלֹא
 מִתְעוֹרֵר לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבּוֹד רַבּוֹנוֹ, הֵנָּה הוּא נִקְשָׁר
 בְּסוֹד הַמְּוֹת, וְנִדְבָק לְמִקוּם אַחֵר, וְעַל כֵּן דְּוֹד
 הַמֶּלֶךְ הָיָה עוֹמֵד לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבּוֹד רַבּוֹנוֹ תָּמִיד, חֵי

אֵצֶל חַי, וְלֹא נִרְדָּם בַּשָּׁנָה לְטַעַם טַעַם הַמּוֹת,
וּמִשּׁוּם כִּי הָיָה מִתְנַמְנֵם כְּמוֹ סוּם, שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת,
וְלֹא בְשָׁלְמוֹת.

כָּאִן רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי וְנִשְׁקוּתוֹ. אָמְרוּ לוֹ, מַה
שָׂמְךָ? אָמַר לָהֶם, חֲזַקִּיתָ. אָמְרוּ לוֹ, יִישַׁר
בְּחָדַי וְתִתְחַזַּק תּוֹרַתְךָ. יָשְׁבוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
הוֹאִיל וְהִתְחַלַּתְּ, אָמַר לָנוּ מִעַתָּה סוּדוֹת עֲלִיזוֹנִים
שְׂאֵמְרָתָ.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי ג) ה' בְּחֶכְמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן
שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה. כִּי רָאָה, כְּשֶׁפָּרָא הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, רָאָה שֶׁלֹּא יָכוֹל לַעֲמֹד, עַד
שֶׁפָּרָא אֶת הַתּוֹרָה, מִשּׁוּם שֶׁמִּמְנָה יוֹצְאִים כָּל
הַנְּהַגוֹת הָעֲלִיזוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים, וְכֵן עוֹמְדִים
עֲלִיזוֹנִים וְתְּחַתּוֹנִים. זֶהוּ שֶׁכֶּתוּב ה' בְּחֶכְמָה יָסַד
אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה, שֶׁחֲרִי בְּחֶכְמָה עוֹמְדִים
כָּל הַקְּיוּמִים שֶׁל הָעוֹלָם, וְכֻלָּם יוֹצְאִים מִתּוֹכָהּ.

דָּבָר אַחֵר ה' בְּחֶכְמָה יָסַד אֶרֶץ - הָעוֹלָם הָעֲלִיזוֹן
לֹא נִבְרָא אֶלָּא מִתּוֹךְ הַחֶכְמָה, וְהָעוֹלָם

התחתון לא נברא אלא מתוך החכמה התחתונה,
 וכלם יוצאים מתוך החכמה העליונה ומתוך
 החכמה התחתונה. כוין שמים בתבונה. כוין, מה
 זה כוין? אלא כוין כל יום ויום ולא פוסק, ולא
 נתקן בזמן אחד, אלא בכל יום ויום מתקין אותו.
 והינו סוד הכתוב (איוב טו) ושמים לא זכו בעיניו.
 וכי תעלה על דעתך שהתפרון הוא
 משמים? אלא חשיבות השמים היא משום
 החביבות ורצון רב שהקדוש ברוך הוא רוצה בהם
 וחביבותם אצלו, שחרי אף על גב שהוא מתקין
 אותם בכל יום ויום, אין דומה בעיניו שהם
 מתקנים בראוי, משום שאהבתם אצלו, ורצונו
 להאיר להם תמיד בלי הפסק, שחרי העולם הפא
 מוציא אורות זוהרים כל יום ויום תמיד בלי
 הפסק, כדי להאיר להם תמיד, ועל פן לא זכו
 בעיניו. לא זכו לברו לא כתוב, אלא לא זכו
 בעיניו, ומשום כך כוין שמים בתבונה.

מִי הַשָּׁמַיִם? זֶה הַסּוּד שֶׁל הָאֲבוֹת, וְהַסּוּד שֶׁל
הָאֲבוֹת זֶהוּ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא הַכְּלָלוֹת שֶׁלָּהֶם,
בְּשׁוֹם שֶׁיַּעֲקֹב הוּא הַבְּחִיר שֶׁבְּאֲבוֹת, וְהוּא עוֹמֵד
לְהַאִיר עַל הָעוֹלָם.

וּבְשׁוֹם שֶׁהוּא הַסִּתְּלָק לְתוֹךְ הָעוֹלָם הַבָּא, יֵצֵא
מִמֶּנּוּ עֲנָף אֶחָד יָפֵה לְמַרְאֵהוּ, וְכָל
הָאוֹרוֹת יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ וְכָל הַשָּׁבַע וְשֶׁמֶן הַמְּשָׁחָה
לְהַאִיר לְאֶרֶץ, וּמִי הוּא? זֶה יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא
נוֹתֵן שָׁבַע לְכָל הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם נִזוֹן מִמֶּנּוּ. וּבְשׁוֹם
כֹּה, כָּל מֶה שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, הַכֹּל
הוּא בְּסוּד עֲלִיּוֹן, וְהַכֹּל בְּרֵאוּי.

בֵּינֵתִים בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר. בֵּינּוֹן שָׂרָאָה אוֹתָם, אָמַר,
וַדַּאי שֶׁהַשְּׂכִינָה כָּאֵן. אָמַר לָהֶם, בְּמֶה
עִסְקֶתֶם? אָמְרוּ לוֹ אֵת ^(דף רז ע"ב) כָּל הַמַּעֲשֵׂה. אָמַר,
וַדַּאי שֶׁיָּפֵה אָמַר, אֲכַל אוֹתָם שְׂשִׁים הַנְּשִׁימוֹת,
וַדַּאי שֶׁשְּׂשִׁים נְשִׁימוֹת הֵן שֶׁל חַיִּים, בֵּין לְמַעְלָה
בֵּין לְמַטָּה. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה יֵשׁ שְׂשִׁים נְשִׁימוֹת

אַחֲרוֹת שָׁהָן בְּלֶן מִצַּד הַמּוֹת, וְדַרְגַּת הַמּוֹת עֲלֵיהֶן,
וְנִקְרְאוֹת תְּרִדְמָה, וְכֵן טַעַם הַמּוֹת.

וּמִשּׁוֹם כֵּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ הוּא הָיָה נִדְבֵק לְאוֹתָם
שְׂשִׁימִים הַנְּשִׁימוֹת שֶׁל חַיִּים, וּמִשּׁוֹם וְהִלָּאָה
לֹא יֵשֵׁן כָּלֵל. וְהוּא שָׁכַתוֹב (תהלים קלב) אִם אֵתֵן שְׁנַת
לְעֵינַי לְעַפְעַפֵּי הַנּוֹמָה. וְעַל כֵּן יָפַח אָמַר, כִּדִּי
שְׂיִקוּם דָּוִד חֵי, בְּצַד שֶׁל חַי, וְלֹא בְּצַד הַמּוֹת.
כֵּן יֵשְׁבוּ וְהַשְׁתַּדְּלוּ בַתּוֹרָה וְהַתְּחַבְּרוּ יַחַד.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (שם פח) ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
יוֹם צָעַקְתִּי בַלֵּילָה נִגְדָדְךָ. בֵּא רֵאָה, דָּוִד
הַמֶּלֶךְ הָיָה קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה
בְּשִׁירִים וְתַשְׁבְּחוֹת לְשִׁמְחַת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, וְזוֹ
הָיְתָה שִׁמְחַת הָאֱמוּנָה בְּאֶרֶץ, מִשּׁוֹם שְׂוֵהוּ הַשְּׂבַח
שֶׁל הָאֱמוּנָה שֶׁנִּרְאָה בְּאֶרֶץ.

שְׁחַרְי לְמַעְלָה פּוֹתְחִים בְּשִׁמְחַת שִׁירָה, כִּמְה
מְלָאכִים עֲלִיוֹנִים כִּכְמָה מִינִים שְׂמִשְׁבְּחִים
בַּלֵּילָה כָּכֵל הַצְּדָדִים. כִּמּוֹ כֵּן לְמַטָּה בְּאֶרֶץ, מִי
שְׂמִשְׂבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ בַּלֵּילָה, כּוֹ

חָפִיץ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל אוֹתָם הַמְּלֹאכִים
הַקְדוֹשִׁים שְׁמֵשִׁבְחִים אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּלֶם
מִקְשִׁיבִים לְאוֹתוֹ שְׁמֵשִׁבַּח אוֹתוֹ בְּלִילָה בְּאֶרֶץ,
שֶׁהַשִּׁבְחָה הַזֶּה הוּא בְּשִׁלְמוֹת, לְהַעֲלוֹת אֶת כְּבוֹד
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִלְּמַטָּה וּלְאֹמֵר בְּשִׁמְחָה שֶׁל
הַיְחוד.

בֵּא רְאֵה, דְּוֹד הַמְּלֶךְ כְּתִב, ה' אֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל וְגו'!
ה' אֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל, מִתִּי הוּא יִשְׁרָאֵל? בְּאוֹתוֹ
יוֹם שֶׁהַקְדוֹמְתֵי שִׁבְחָה בְּלִילָה אֶצְלָךְ, אִזּוּ הוּא יִשְׁרָאֵל
בַּיּוֹם.

וּבֵא רְאֵה, שְׁחֵרֵי בְּלִילָה, מִי שְׁמֵשִׁבַּח אֶת רַבּוֹנוֹ
בְּשִׁבְחָה שֶׁל הַתּוֹרָה, אִזּוּ מִתְחַזֵּק בְּחֻזֵּק בַּיּוֹם
בְּצַד הַיְמִין, שֶׁהֵנָּה חוֹט אֶחָד יוֹצֵא מִצַּד הַיְמִין, וְאִזּוּ
נִמְשָׁךְ עָלָיו וּמִתְנַבֵּר בּוֹ, וְעַל כֵּן אָמַר ה' אֱלֹהֵי
יִשְׁרָאֵל יוֹם צָעֲקוֹתֵי וְגו'.

וּמִשּׁוֹם כֵּךְ אָמַר לֹא הַמֵּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה. לֹא
הַמֵּתִים, מִשּׁוֹם שֶׁצָּרִיךְ לְשִׁבְחָה חַי לְחַי.
וּמִתְּלַחֵי לֹא כֵן, שֶׁכְּתוּב לֹא הַמֵּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה,

וַאֲנַחֲנוּ נְבָרְךָ יְהוָה, שְׁחֵרֵי אָנּוּ חַיִּים, וְאִין לָנוּ חֶלֶק
 בְּצַד הַמְּוֹת כָּלָל. חֲזַקְיָהוּ אָמַר, (ישעיה לח) חֵי חֵי הוּא
 יוֹדֵךְ כְּמוֹנִי, מִשּׁוֹם שְׁחֵי מִתְקַרֵּב לְחֵי. דּוֹד הַמְּלֻךְ
 הוּא חֵי, וְהַתְּקַרְבָּה שְׁלוֹ לְחֵי הָעוֹלָמִים, וּמִי שֶׁנִּתְקַרֵּב
 אֵלָיו הוּא חֵי, שְׂכַתוֹב וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּח' אֱלֹהֵיכֶם
 חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם, וְכַתוֹב וּבְנִיחּוֹ כֵּן יְהוּיָדַע כֵּן אִישׁ
 חֵי רַב פְּעָלִים מִקְּבָצָאֵל.

פְּתַח אֹתוֹ הִיחֹדֵי אַחֲרָיו וְאָמַר, (דברים ח) וְאִכְלָתָּ
 וְשִׁבְעָתָּ וּבְרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ. וְכִי לֹא
 מְבָרְכִים אֶת הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא מֵרֵם נֹאכֵל, וְחֵרֵי
 יֵשׁ לָנוּ לְהַקְדִּים בְּבִקְרָה, וְלִסְדֹּר אֶת הַשְּׂבִיחַ שְׁלוֹ [שְׁל
 רבוננו] כְּרֵאוֹנִי, וְלִבְרֹךְ אֶת שְׁמוֹ מֵרֵם שְׂיִבְרֹךְ מִיִּשְׁחֹ
 אַחַר פְּעוּלָם, וְכַתוֹב (ויקרא יט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם,
 אָסוּר לוֹ לֶאֱכֹל מֵרֵם שְׂיִבְרֹךְ אֶת רַבּוֹנוֹ, וְעַבְשׁוֹ
 כְּתוֹב וְאִכְלָתָּ וְשִׁבְעָתָּ וּבְרַכְתָּ?.

אֱלֹהֵי, זֶה הַבְּרָכָה שֶׁל תְּפִלַּת הִיחֹדֵד, וְזֶה בְּרַכַּת
 הַמּוֹזוֹן, לְהִרְאוֹת כְּלָפֵי דְרֹגַת הָאֱמוּנָה שְׂבַע
 כְּרֵאוֹנִי. וְאִזְ צְרִיךְ לִבְרֹךְ אֹתוֹ כְּרֵאוֹנִי, שְׂאוֹתָהּ

הַדְרָגָה שֶׁל הָאֱמוּנָה הַתְּרוּחַ וְתַתְּבַרְךָ, וַיִּתְמַלֵּא
שְׂמֵחָה מִתְחִים שְׁלִמְעָלָה כְּמוֹ שְׂצָרִיךָ, כִּי לִתֵּת
לָנוּ מִזִּנּוֹת.

שְׂתֵרִי קָשִׁים מִזִּנּוֹתֵינוּ שֶׁל אָדָם לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא כְּמוֹ קְרִיעַת יַם סוּף, מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שֶׁהַמִּזוֹן שֶׁל הָעוֹלָם שְׁלִמְעָלָה הוּא, שְׂשֻׁנֵינוּ
בְּנֵי חַיִּים וּמִזִּנּוֹת וְכוּ'. וּמִשּׁוּם כִּי קָשִׁים לִפְנֵינוּ
מִזִּנּוֹת הָעוֹלָם. שְׂתֵרִי בְּמִזְל תְּלוֹי הַדְּבָר שְׂיוֹצְאִים
מִמֶּנּוּ מִזִּנּוֹת וְחַיִּים וּבְנֵים. וּמִשּׁוּם כִּי קָשִׁים לִפְנֵינוּ
הַמִּזִּנּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שְׂתֵרִי זֶה לֹא עוֹמֵד בְּרִשּׁוֹתוֹ
עַד שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ.

כְּמוֹ כִּן הַזִּוּיגִים שֶׁל הָעוֹלָם קָשִׁים לִפְנֵינוּ, וְהַכֹּל
מִשּׁוּם שְׂרַקִיעַ וִילּוֹן אֵינוֹ מְשַׁמֵּשׁ כָּלוּם, וְכֹל
שֶׁכֵּן הַדְּבָרִים הֵלְלוּ שְׁעוֹמְדִים לְמַעְלָה בְּמָקוֹם אַחֵר,
וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהַתְּבַרְךָ.

בֵּא רְאֵה, כָּל הַזִּוּיגִים שֶׁל הָעוֹלָם קָשִׁים לִפְנֵי
הַדְרָגָה הַזֶּה, מִשּׁוּם שֶׁכַּאֲשֶׁר הַזִּוּיג הַקְדוֹשׁ
נִבְצָא, יוֹצְאֹת כָּל ^(דף רח ע"א) הַנְּשָׁמוֹת מִתּוֹךְ הַמִּזְל הַזֶּה

לְמַעַלָּה, שֶׁהוּא אוֹתוֹ נָהַר שִׁשׁוּפֵּעַ וַיּוֹצֵא. וְכֹאֲשֶׁר
 הִתְשַׁתְּוִקְקוֹת נִמְצְאוֹת מִלְּמַטָּה לְמַעַלָּה, וְאִז
 פּוֹרְחוֹת הַנְּשָׁמוֹת, וְנִתְּנוֹת בְּלֶן זָכַר וְנִקְבָּה יַחַד
 בַּדְרָגָה הַזֶּה, וְאַחַר כֵּן הוּא מִפְּרִיד אוֹתָן, כָּל אַחַת
 וְאַחַת לְמִקְוָמָה כְּרֵאוֹי לָהּ. וְאַחַר כֵּן קָשִׁים לְפָנֵי
 הַדְרָגָה הַזֶּה לְחַבֵּר אוֹתָם כְּבְרֵאֲשׁוּנָה, מִשּׁוּם שֶׁאִין
 מִתְחַבְּרִים, רַק בְּאוֹתָם וּדְרָבֵי הָאָדָם, וְהַכֹּל תְּלוּיִים
 לְמַעַלָּה.

וְעַל כֵּן קָשִׁים לְפָנָיו כְּקִרְיַעַת יָם סוּף. שְׁחֵרֵי
 קִרְיַעַת הַיָּם שִׁיפְתָּחוּ בּוֹ שְׁבִילִים הֵיא
 לְמַעַלָּה, וְכִמוֹ שֶׁנִּפְתָּחוּ בּוֹ שְׁבִילִים וּדְרָכִים, כֵּן
 נִבְקַע וְנִפְתָּח. וּמִשּׁוּם כֵּן הַכֹּל תְּלוּי לְמַעַלָּה,
 וְצָרִיכִים לְכַרְךְ אוֹתוֹ וְלִתֵּת לוֹ חֲזֶק מִלְּמַטָּה כִּדֵּי
 שִׁיתְּכַרְךְ מִלְּמַעַלָּה וַיִּתְּחַזַּק כְּרֵאוֹי, וְעַל כֵּן כָּתוּב
 וּבִרְכַתְּ אֶת ה', וְיִקָּא אֶת.

וּכְלָפֵי הַמָּקוֹם הַזֶּה צָרִיךְ לְהִרְאוֹת לְפָנָיו שֶׁבַע
 וְהָאֶרֶת פָּנִים, וּכְלָפֵי הַצַּד הָאַחֵר, בְּזִמְנֵי
 שִׁשׁוּלֵט בְּעוֹלָם, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת לְפָנָיו רָעַב,

שְׂאוֹתָהּ תִּדְרָגָה הִיא שָׁל רָעַב, וְרֵאִוִי לְהִרְאוֹת
 לְפָנֶיהָ רָעַב וְלֹא שָׁבַע, הוֹאִיל וְהִשָּׁבַע לֹא שׁוֹלֵט
 בְּעוֹלָם, וְעַל כֵּן וְאִכְלָתָ וְשָׁבַעְתָּ וּבִרְכָתָ אֶת ה'
 אֱלֹהֶיךָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּדָּ זֶה וְדֹאֵי וְכָדָּ צְרִיךְ!

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִיחֵם הַצְּדִיקִים שְׂקֵרְבָתָם
 הִיא שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, מִשּׁוּם שִׁיזְדַעִים לְיַחַד
 אֶת הַיַּחֲוֹד וּמִקְרָבִים קִרְבָּה לְהִרְבּוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם,
 שְׁתֵּרֵי יוֹסֵף וַיְהוּדָה בְּטָרָם הִתְקַרְבוּ זֶה עִם זֶה, לֹא
 הָיָה שְׁלוֹם. כִּיּוֹן שֶׁהִתְקַרְבוּ יוֹסֵף וַיְהוּדָה יַחַד, אִזּוֹ
 הִרְבּוּ שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, וְהִשְׁמַחָה נוֹסְפָה לְמַעְלָה
 וּלְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁהִקְרָבָה שָׁל יְהוּדָה וַיּוֹסֵף, וְכָל
 הַשְּׂבָטִים נִמְצְאוּ יַחַד עִם יוֹסֵף, וְאוֹתָהּ הִקְרָבָה
 הִרְבָּתָה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ שְׂכָתוֹב וַיִּגְשׁ
 אֵלָיו יְהוּדָה.

וְלֹא יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנְּצָבִים עָלָיו וְגו'.

רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קיב) פֶּזֶר נָתַן
 לְאַבְיוֹנִים צְדָקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד קִרְנוֹ תָרוּם בְּכַבוֹד.

בא ראה, הקדוש ברוך הוא ברא את העולם
והשליט עליו את האדם שיהיה מלך על הכל.

והאדם היה נפרדים ממנו בעולם כמה מינים,
מהם צדיקים ומהם רשעים, מהם
טפשים ומהם חכמים, וכלם מתקיימים בעולם,
עשירים ועניים, וכלם בדי לזכות אלו באלו,
לזכות צדיקים עם רשעים, לזכות חכמים עם
טפשים, לזכות עשירים עם עניים, שהרי משום
כך זוכה האדם לחיי העולם ונקשר בעץ החיים.
ולא עוד, אלא שהנה הצדקה שהוא עושה עומדת
לעולמים, שכתוב וצדקתו עמדת לעד.

פיר נתן לאביונים. רבי אלעזר אמר, בשברא
הקדוש ברוך הוא את העולם, העמיד אותו
על עמוד אחד ושמו צדיק, והצדיק היה הוא
הקיום של העולם, וזה הוא שמשקה וזן לכל,
שכתוב (בראשית ב) ונחר יצא מעדן להשקות את הגן
ומשם יפרד ויהיה לארבעה ראשים.

וּמִשָּׁם יִפְרֹד, מֵה זֶה יִפְרֹד? אֵלֶּה הַמְּזוּז הַהוּא
 וְהַמִּשְׁקָה שֶׁל הַנְּהָר הַהוּא נוֹטֵל הַגֵּן הַכֹּל,
 וְאַחַר כֵּן מִתְפַּזֵּר הַמִּשְׁקָה הַהוּא לְאַרְבָּעָה צַדִּדִּים
 שֶׁל הָעוֹלָם, וְכַּמָּה הֵם שְׁמֵצֵפִים לְהִיּוֹת מִשְׁקִים
 וְלְהוּזוֹן מִשָּׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קמה) עֵינַי כֹּל אֶלְיָךְ
 יִשְׁפְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכֹלָם בְּעֵתוֹ. וּמִשּׁוּם
 כֵּן פֶּזֶר נָתַן לְאַבְיוֹנִים - זֶה צַדִּיק. צַדִּיקְתוֹ עוֹמֶדֶת
 לְעַד - זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּשּׁוּם כֵּן הִיא עוֹמֶדֶת
 בְּסוּד שֶׁל שָׁלוֹם בְּקִיּוּם שָׁלֵם. רָשָׁע יִרְאֶה וְכָעִם -
 זו מַלְכוּת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזֹּלוֹת.

בֵּן רִאֵה, מַלְכוּת שָׁמַיִם הִיא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְקַיֵּם
 כָּל הָעֲנִיִּים בְּתוֹךְ הַצֵּל שֶׁל רֵאשִׁית הַשְּׂכִינָה,
 וְהַצַּדִּיק תֵּיהֵא הוּא נִקְרָא נְבִיא צַדִּיקָה, לְחַן וְלִזְוִן אֶת
 הַכֹּל, שֶׁפְּתוּב פֶּזֶר נָתַן לְאַבְיוֹנִים, מִשּׁוּם כֵּן נְבִיאֵי
 צַדִּיקָה נוֹטְלִים שְׂכָר כְּנֶגֶד כָּל הַנּוֹתְנִים צַדִּיקָה.

בֵּן רִאֵה, וְלֹא יִכַּל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנְּצָבִים
 - אֵלּוּ הֵם כָּל הָעוֹמְדִים לְהוּזוֹן וְלְהִשְׁקוֹת
 מִמֶּנּוּ. וְלֹא עֹמֵד אִישׁ אִתּוֹ (דף רח ע"ב) בְּהַתְּוֹדֵעַ יוֹסֵף אֵל

אָחיו. אַתּוּ - זוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אָחיו - אֵלּוּ שְׂאֵר
הַמְּרַכְּבוֹת הַחִילּוֹת, שְׂכֵתוֹב בָּהֶם לְמַעַן אֲחֵי וְרַעֲי.

דָּבָר אַחֵר וְלֹא עֶמֶד אִישׁ אֶתּוּ - בְּזִמְן שְׂהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא פֶּא לְהַתְחַבֵּר עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
בְּהַתְנַדַּע יוֹסֵף אֶל אָחיו, בְּזִמְן שְׂהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הָיָה מִתְחַבֵּר בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם נוֹטְלִים
לְבָדָם, וְלֹא חֲבוּר שֶׁל עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וּמְזוֹלוֹת עַמָּם. מִשּׁוֹם כֵּן, (כמדבר כט) בְּיוֹם הַשְּׂמִינִי
עֲצַרְתָּ תַּהְיֶה לָּכֶם, שְׂחַרֵי בְּזִמְן תְּהִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְבָדוֹ בְּחֲבוּר אֶחָד עִם יִשְׂרָאֵל, שְׂכֵתוֹב בָּהֶם
לְמַעַן אֲחֵי וְרַעֲי, כְּמוֹ שְׂבִאֲרוּתָ.

רַבִּי יִיסָא פִּתַּח הַפְּסוּקָ, בְּזִמְן שְׂהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
יָקִים אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶפֶר וְיִרְצֶה
לְהַנְקֵם נִקְמָה מֵעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזוֹלוֹת, אֲזִי
כָּתוּב (ישעיה סג) וּמֵעַמִּים אֵין אִישׁ אֶתִּי, וְכָתוּב כָּאֵן
וְלֹא עֶמֶד אִישׁ אֶתּוּ בְּהַתְנַדַּע יוֹסֵף אֶל אָחיו, כְּמוֹ
שְׂנֵאָמֵר וַיִּנְטְלֵם וַיִּנְשְׂאֵם כָּל יְמֵי עוֹלָם.

וְלֹא יִכַּל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק. רַבִּי חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר,
 (תהלים קכג) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֵלֶיךָ נְשֵׂאתִי אֶת עֵינַי
 הַיֵּשְׁבִי בַשָּׁמַיִם. הַפָּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹהוּ וְנִתְבְּאֵר, אֲבָל
 בֵּא רֵאָה, אֵלֶיךָ נְשֵׂאתִי אֶת עֵינַי, וְכָתוּב (תהלים קכא)
 אֲשַׁא עֵינַי אֶל הַהָרִים. אֵלֵּא, זֶה לְמַעַלָּה וְזֶה לְמַטָּה.
 אֲשַׁא עֵינַי אֶל הַהָרִים - זֶה לְמַעַלָּה, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ
 בְּרָכוֹת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה, מִהַהָרִים הַלְלוּ הַעֲלִיזוּנִים
 לְמִשְׁךְ מִחֵם בְּרָכוֹת לְכַנְּסֵת יִשְׂרָאֵל שְׁמַתְבְּרָכֶת
 מִחֵם. אֵלֶיךָ נְשֵׂאתִי אֶת עֵינַי, לְצַפּוֹת וּלְחַבּוֹת
 לְאוֹתָן בְּרָכוֹת שִׁזְרָדוֹת מִשָּׁם לְמַטָּה.

הַיֵּשְׁבִי בַשָּׁמַיִם, שְׁכֹל תִּקְבְּחָה וְקִיּוּמָה וְחִילָה הוּא
 בַשָּׁמַיִם. מִשׁוֹם שְׁכַבְאֲשֶׁר הַיּוֹבֵל פּוֹתַח
 הַמַּעֲנִנּוֹת שֶׁל כָּל אוֹתָם הַשְּׁעָרִים, כָּלָם עוֹמְדִים
 בַשָּׁמַיִם. וְכִיּוֹן שִׁשְׁמַיִם נוֹטְלִים כָּל אוֹתָם אוֹרוֹת
 שִׁיּוּצָאִים מִהַיּוֹבֵל, אִזּוּ הוּא זֶן וּמִשְׁקָה אֶת כַּנְּסֵת
 יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי צַדִּיק אֶחָד.

וְכִיּוֹן שְׁזֶה מִתְעוֹרֵר אֵלֵיָהּ, כַּמָּה הֵם שְׁעוֹמְדִים
 בְּכָל הַצְּדָדִים לְהִיּוֹת מְשֻׁקִּים וּלְהִתְבְּרָךְ

מִשָּׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הַכִּפּוּרִים שְׂאֵנִים לְטָרֵף וּלְבִקֵּשׁ
 מֵאֵל אֶכְלָם. וְאִזּוּ הִיא עוֹלָה בְּסוּד הַסּוּדוֹת כְּרֵאוֹי
 וְלִזְוֹ, וּמִקְבֻלַּת עֲדוּנִים מִבְּעֻלָּה כְּרֵאוֹי, וְכֹל הָעוֹמְדִים
 בְּכָל הַצְּדָדִים עוֹמְדִים לְבָדָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא
 עֹמֵד אִישׁ אִתּוֹ, שְׂכֵתוֹב וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָּל אִישׁ
 מֵעֻלָּי. וְאַחַר שֶׁהִיא מִקְבֻלַּת עֲדוּנִים מִבְּעֻלָּה, כָּלָם
 נִשְׁקִים לְאַחַר מִבֵּן וְנִזְוִנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר יִשְׁקוּ כָּל
 חֵיתוֹ שְׂדֵי יִשְׁכְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם.

רַבִּי יוֹסֵי פֶתַח הַפְּסוּק בְּאֵלֵיהֶו, שְׂכֵתוֹב (מלכים א' יז)
 וַיִּקְרָא אֵל ה' וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֵי הַנֶּגֶם עַל
 הָאֱלֹמָנָה אֲשֶׁר אָנִי מִתְנַזֵּר עִמָּה תִרְעוֹת לְהַמִּית
 אֶת בְּנֵיהָ. בֹּא רֵאֵה, שְׁנַיִם הָיוּ שֶׁאָמְרוּ דְבָרִים כְּנֶגֶד
 הַקֹּדֶשׁ כְּרוּף הוּא, מִשָּׁה וְאֵלֵיהֶו. מִשָּׁה אָמַר (שמות
 ה) לָמָּה תִרְעַתָּה לָעַם הַזֶּה. וְאֵלֵיהֶו אָמַר, תִּרְעוֹת
 לְהַמִּית אֶת בְּנֵיהָ. וּשְׁנֵיהֶם אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד.

מָה הַטַּעַם? אֵלָּא סוּד הוּא. מִשָּׁה אָמַר לָמָּה
 תִּרְעַתָּה, מָה הַטַּעַם? אֵלָּא מִשּׁוֹם שֶׁנִּתְּנָה
 רְשׁוֹת לְצַד הָאַחַר לְשִׁלֵּט עַל יִשְׂרָאֵל. תִּרְעַתָּה -

נִתְּנָה רְשׁוֹת לַצַּד הָאֲחֵר שֶׁל רַע לְשֹׁלֵט עֲלֵיהֶם.
אֵלֵיָּהוּ אָמַר הִרְעוּת - נָתַן רְשׁוֹת לַצַּד הָרַע לְטַל
נִשְׁמָתוֹ שֶׁל זֶה, וְזֶהוּ הוּא הִרְעוּת, וְהַכֹּל סוּד אֶחָד.

בֹּא רֵאֵה, אֵלֵיָּהוּ אָמַר, הֲגַם עַל הָאֱלֻמְנָה אֲשֶׁר אָנִי
מִתְגוֹרֵר עִמָּהּ. מִשּׁוֹם שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
אָמַר לוֹ לְאֵלֵיָּהוּ, הִנֵּה צוִיתִי שָׁם אִשָּׁה אֱלֻמְנָה
לְכַלְכְּלָהּ, וְכָל מִי שָׁזוֹן וּמְפָרְנִים לְמִי שֶׁצָּרִיךְ לוֹ, וְכָל
שֶׁכֵּן בִּימֵי רָעַב, הִרִי נֶאֱחָז בְּעֵץ הַחַיִּים, וְגוֹרֵם לוֹ
וּלְבָנָיו חַיִּים, וְהִנֵּה בְּאֶרְנוֹ. וְעַכְשָׁו אֵלֵיָּהוּ אָמַר, כָּל
מִי שֶׁמְקַיֵּם נֶפֶשׁ בְּעוֹלָם, זוֹכֵה לוֹ חַיִּים, וְזוֹכֵה
לְהֶאֱחָז בְּעֵץ הַחַיִּים, וְעַכְשָׁו שׁוֹלֵט עֵץ הַמּוֹת, הַצַּד
שֶׁל רַע, עַל הָאֱלֻמְנָה שֶׁאַתָּה צוִיתָ לְזוֹן אוֹתִי,
מִשּׁוֹם כִּי הִרְעוּת [לְמַעַן הִרְעִיתָ].

וְאִם תֹּאמַר שֶׁרַע לֹא נִעֲשֶׂה לְאִישׁ מִעַם הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא - בֹּא רֵאֵה, בְּזִמְנֵי שֶׁאַדָּם הוֹלֵךְ
לְיָמִין, שֶׁמִּירְתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד אֶצְלוֹ,
וְלֹא יָכוֹל הַצַּד הָאֲחֵר לְשֹׁלֵט עֲלָיו, וְהָרַע הַזֶּה נִכְנָע
לְפָנָיו וְלֹא יָכוֹל לְשֹׁלֵט. וְכִיּוֹן שֶׁשְׁמִירַת הַקְּדוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא עוֹבֵר מִמֶּנּוּ, מִשׁוּם ^(דף רט ע"א) שֶׁהוּא נִדְבֵק
 בְּרַע, אִי אֹתוֹ הָרַע, כִּיּוֹן שְׂרֹאָה שְׂאִין עִמּוֹ
 שְׂמִירָה, אִי שׁוֹלֵט עָלָיו וְכֹא לְהַשְׁמִיד אֹתוֹ, וְאִי
 נִתְּנָת לוֹ רְשׁוּת וְנוֹטֵל אֶת נִשְׁמָתוֹ.

מִיֵּשָׁה אָמַר לָמָּה הִרְעַתָּה, שְׂנֵהֲנָה רְשׁוּת לִצַּד הָרַע
 לְשֹׁלֵט עַל יִשְׂרָאֵל, לְהִיּוֹת בְּשַׁעֲבוּד שְׁלוֹ.
 דָּבָר אַחֵר לָמָּה הִרְעַתָּה - שְׂרֹאָה כִּמָּה מֵהֶם שְׁהִיּוֹ
 מֵתִים וְנִמְסְרוּ לִצַּד הָרַע.

כֹּא רֵאָה, בְּשַׁעָה שְׁהַטּוֹב מִתְּעוֹרָר, שֶׁהוּא הִימִין,
 כָּל הַשְּׂמִיחָה וְכָל הַטּוֹב וְכָל הַתְּכָרוֹת
 נִמְצְאוֹת, וְהַכֹּל הוּא בְּחֵשָׁא, כְּמוֹ שְׂפִארוֹה
 שְׂאוֹמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד
 בְּחֵשָׁא, וְזֶה הַסּוּר, מִשׁוּם ^[שְׁהִיּוֹ יחוד] שְׂאִי הוּא הִיחוד
 כְּרֵאוֹי.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וְכִי אֵלֶיָּהוּ, כִּיּוֹן שֶׁהוּא גּוֹזֵר
 וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם, וְהוּא גּוֹזֵר עַל
 הַשְּׁמַיִם שֶׁלֹּא לְהוֹרִיד טַל וּמָטָר, אִיךָ הוּא פָּחַד
 מֵאִיזוּבֵל שְׁשִׁלְחָה לוֹ, שְׂכָתוֹב ^(מלכים א' יט) כִּי כָּעֵת

מָחַר אָשִׁים אֶת נַפְשׁוֹ כְּנֶפֶשׁ אֶחָד מֵהֶם, וּמִיָּד פָּחַד
וּבֵרַח עַל נַפְשׁוֹ?

אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי, הִנֵּה פִּרְשׁוּהָ שְׁתַּצְדִּיקִים לֹא
רוֹצִים לְהַטְרִיחַ אֶת רַבּוֹנָם בְּמָקוֹם שְׁנֵזֶק
נִמְצָא [ל"ז] לְעֵינַי, כְּמוֹ שֶׁשְׂמוּאֵל, שְׁפָתוֹב (שְׂמוּאֵל-א מ"ז)
אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שְׂאוּל וַהֲרַגְנִי. אָמַר לוֹ, עֲגִלַת בְּקָר
הַתַּחַת בְּיָדֶךָ, מִשּׁוֹם שְׁתַּצְדִּיקִים לֹא רוֹצִים לְהַטְרִיחַ
אֶת רַבּוֹנָם בְּמָקוֹם שֶׁנִּמְצָא נֵזֶק. אִתּוֹ כִּדְ אֵלֶיָּהוּ,
כִּיּוֹן שָׂרָאָה שְׁנֵזֶק נִמְצָא, לֹא רָצָה לְהַטְרִיחַ אֶת
רַבּוֹנָו.

אָמַר לוֹ, אֲנִי שָׁמַעְתִּי דְבָר, שֶׁהִנֵּה בְּאֵלֶיָּהוּ לֹא
כָּתוּב כּוֹ וַיִּירָא וַיִּלְךְ אֶל נַפְשׁוֹ, אֵלָּא וַיִּירָא,
רְאִיָּה רְאָה. וּמָה רְאָה? אֵלָּא רְאָה שֶׁהִנֵּה מִכַּמָּה
שָׁנִים הוֹלֵךְ אַחֲרָיו מִלְּאֵךְ הַמּוֹת, וְלֹא נִמְסַר בְּיָדוֹ,
וְעָבְשׁוּ וַיִּלְךְ אֶל נַפְשׁוֹ. מָה זֶה וַיִּלְךְ אֶל נַפְשׁוֹ? הֲלֵךְ
לְקִיוֹם הַנֶּפֶשׁ, וּמִי הוּא? עֵץ הַחַיִּים לְהַדְבֵּק שָׁם.

בֹּא רְאָה, בְּלָם פָּתוּב אֶת נַפְשׁוֹ, וּכְאֵן פָּתוּב אֶל
נַפְשׁוֹ, וְסוּד זֶה שָׁמַעְתִּי, שֶׁאָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן,

כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, כֻּלָּם יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ נְהַר
 שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא, וְאֵת כֻּלָּם הוּא לוֹקֵחַ אוֹתוֹ צָרוּר
 הַחַיִּים, וּכְשֶׁהַנְּקֵבָה מִתְעַכְּרֶת מִן הַזָּכָר, כֻּלָּם
 בְּתִשׁוּבַת שְׁנֵי הַצָּדָדִים, בְּתִשׁוּבַת הַנְּקֵבָה לְזָכָר,
 וּכְשֶׁתִּשׁוּבַת הַזָּכָר יוֹצֵאת בְּרָצוֹן, אִזּוֹ אוֹתָן
 הַנְּשָׁמוֹת בְּקִיּוֹם יוֹתֵר, מִשּׁוֹם שֶׁהַכֹּל בְּתִשׁוּבָה
 וְרָצוֹן שֶׁל עֵץ הַחַיִּים. וְאֵלֶיָּהוּ, מִשּׁוֹם שֶׁהִיָּה מֵאוֹתוֹ
 רָצוֹן יוֹתֵר מֵאָדָם אַחֵר, הַתְּקִיִּים.

וּמִשּׁוֹם כִּדְּ כָּתוּב אֵל נִפְשׁוֹ, וְלֹא כָּתוּב אֵת נִפְשׁוֹ,
 שֶׁהָרִי אֵת נִפְשׁוֹ - זֶה הַנְּקֵבָה. וְאִם תֹּאמֶר
 וְאֵל הָאִשָּׁה אָמַר - הַכֹּלְלוֹת שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה
 כִּשְׁהִיא בְּתוֹךְ הַזָּכָר, אִזּוֹ וְאֵל הָאִשָּׁה אָמַר. אֵת
 הָאִשָּׁה - הַנְּקֵבָה לְבִדָּה, וְלֹא שֶׁל הַזָּכָר. כִּמּוֹ זֶה
 אֵל נִפְשׁוֹ - הַזָּכָר לְבִדּוֹ. אֵת נִפְשׁוֹ - הַנְּקֵבָה לְבִדָּה
 וְלֹא הַתְּכַלְלוֹת שֶׁל זָכָר. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא מְצַד הַזָּכָר
 יוֹתֵר מִכֹּל בְּנֵי הָעוֹלָם, הַתְּקִיִּים בְּקִיּוּמוֹ יוֹתֵר, וְלֹא
 מִתְּשָׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם, מִשּׁוֹם שֶׁהַכֹּל הוּא מֵעֵץ
 הַחַיִּים, וְלֹא מִתּוֹךְ הָעֶפֶר. וּמִשּׁוֹם כִּדְּ הַסֵּתֵלֶק

לְמַעַלָּה וְלֹא מִתּוֹכָם כְּדָרְךָ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, שְׂכָתוֹב
(מלכים-ב ב) וַיַּעַל אֵלֵיהֶוּ בַּסַּעֲרָה הַשָּׁמַיִם.

כֹּא רֵאָה מַה כָּתוּב, וְהִנֵּה רָכַב אִישׁ וְסוּסֵי אִישׁ
וְגו', שְׁתֵּרֵי אִזוּ הַתַּפְּשִׁט הַגּוֹף מִן הָרוּחַ
וְהַסְתַּלֵּק שְׁלֹא כְּשֵׁאֵר דְּרָךְ בְּנֵי הָעוֹלָם, וְנִשְׁאָר
מִלְּאֵךְ קְדוּשׁ כְּשֵׁאֵר קְדוּשִׁים עֲלִיּוֹנִים, וְעוֹשֶׂה
שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם, וְתֵרֵי פִרְשׁוֹת, שְׁהַנְּסִים שְׁעוֹשֶׂה
הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, נַעֲשִׂים עַל יָדוֹ.

וְכֹא וְרֵאָה מַה כָּתוּב, וַיִּשְׁאֵל אֶת נַפְשׁוֹ. כְּרֵאָשׁוֹנָה
וַיִּלְךְ אֶל נַפְשׁוֹ, כְּמוֹ שְׁנֵת־בְּאֵר בְּקִיּוּם, וְכֹאֵן
אֶת נַפְשׁוֹ לְמוֹת, הָעֵץ שָׁכַח שׁוֹרֵה הַמּוֹת, וְשָׁם
נִגְלָה עֲלָיו הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא, כְּכָתוּב צֵא וְעַמְדָּתָ
בְּהָר. מַה כָּתוּב אַחֲרָיו? וְאַחַר הִרְעֵשׂ אִישׁ לֹא כָּאִישׁ
ה' וְאַחַר הָאִישׁ קוֹל דְּמָמָה דְּקָתָה. וְהוּוּ הַמְּקוֹם
הַפְּנִימִי שֶׁל הַכּוֹל, שְׁמִמְנוּ יוֹצְאִים כָּל הָאֲזוּרוֹת.

מַה כָּתוּב? וַיְהִי כְּשִׁמְעַע אֵלֵיהֶוּ וַיִּלְט פְּנֵיו כְּאֲדָרְתוֹ
וְגו' וְהִנֵּה אֵלָיו קוֹל וַיֹּאמֶר מַה לְךָ פֶּה אֵלֵיהֶוּ.
וַיֹּאמֶר כִּנְאָה קִנְאָתִי. אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא,

עד מתי אתה מקנא לי? סגרת את הדלת שלא ^{ידף}
 יכול לשלט בך המנות לעולם, והעולם לא ^{רט ע"ב}
 יכול לסבל אותך עם פני ^[אדם]. אמר לו, כי עזבו
 בריתך פני ישראל וגו'. אמר לו, חייך שפכל מקום
 שפני ^[אדם] יקימו את ברית הקדש, אתה תהיה
 מזמן לשם. ^{[והרי נתפאר שמשום כך מתקנים כפיא לאליהו, שהוא מזמן}

[לשם]

בא ראה מה גרם אותו הדבור של אליהו, שכתוב
 והשארתי בישראל שבעת אלפים כל
 הברבים אשר לא ברעו לבעל וכל הפה אשר לא
 נשק לו. אמר לו הקדוש ברוך הוא, מכאן והלאה,
 שאין העולם לסבל אותך עם פני ^[אדם]. ואת
 אלישע בן שפט מאבל מחולה תמשח לנביא
 תחתיה, יהיה נביא אחר אצל פני ^[אדם], ואתה
 תסתלק למקומך.

ובא ראה, כל אותו אדם שמקנא
 לקדוש-ברוך-הוא, לא יכול מלאך המנות
 לשלט בו כשאר פני אדם, ויתקיים בו שלום, והנה

פְּרִשׁוּהָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּפִנְחָם, (במדבר כה) לָכֵן אָמַר
הַנְּבִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. וַיִּפֹּל עַל צְוֹאֲרֵי
בְנֵימֶן אָחִיו וַיִּבְכֶּה וּבְנֵימֶן בָּכָה עַל צְוֹאֲרָיו. רַבִּי
יִצְחָק אָמַר, הִנֵּה פְּרִשׁוּהָ שְׂפָכָה עַל מְקַדֵּשׁ רֵאשׁוֹן
וְעַל מְקַדֵּשׁ שְׁנִי.

פְּתַח וְאָמַר, כְּמִגְדַּל דְּוִיד צְוֹאֲרֵךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיזוֹת
אֵלֶיךָ הַמְּגִן תְּלוֹי עָלָיו כֹּל שְׁלֵטֵי הַגְּבֻרִים.
כְּמִגְדַּל דְּוִיד, מִי מִגְדַּל דְּוִיד? זֶה וַדָּאֵי מִגְדַּל דְּוִיד
שְׂפָכָה אוֹתוֹ דְּוִיד וְהֵעֲלָה אוֹתוֹ לְתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם. אֵלֶּא
כְּמִגְדַּל דְּוִיד - זוּ יְרוּשָׁלַיִם שָׁל מֵעֲלָה, שְׂפָכָתוֹב כָּה
(משלי יא) מִגְדַּל עֵז שֵׁם ה' בּוֹ יְרוּץ צַדִּיק וְנִשְׁגָּב. מִי
הַנִּשְׁגָּב? אֵלֶּא אוֹתוֹ מִגְדַּל נִשְׁגָּב, מִשּׁוֹם שָׁבוּ יְרוּץ
צַדִּיק.

צְוֹאֲרֵךְ - זֶה בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ שְׁלִמְטָה, שְׁעוֹמֵד
בְּתַקּוֹן שָׁל יִפִּי כְּצְוֹאֲרֵ לְגוֹף. מָה הַצְּוֹאֲרֵ
הוּא הַיִּפִּי שָׁל כָּל הַגּוֹף - כֶּךָ נָם בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ הוּא
הַיִּפִּי שָׁל כָּל הָעוֹלָם.

בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת - תֵּל שָׁכַל בְּנֵי הָעוֹלָם הֵיוּ
 מִסְתַּכְּלִים בּוֹ. וְכֵן בְּאַרוּחוֹ, תַּלְפִּיּוֹת - תֵּל
 שָׁכַל הַפִּיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם מִשְׁכָּחִים וּמְתַפְּלִים אֵלָיו.
 אֶלֶף הַמִּנּוּן תְּלוּי עֲלָיו - אֵלּוּ אֶלֶף הַתְּקוּנִים
 שְׁמֵתֻקְנִים בּוֹ בְּרֵאשִׁי. כֹּל שְׁלֵטֵי הַגְּבֻרִים -
 שָׁכַלְם בָּאִים מִצַּד הַדִּין הַקָּשָׁה.

מָה הַצְּוֹאֵר כָּל תְּקוּנֵי הָאִשָּׁה תְּלוּיִים בּוֹ - כֵּן
 בַּמְקֻדָּשׁ כָּל תְּקוּנֵי הָעוֹלָם תְּלוּיִים וְיִשְׁרוּיִים
 בּוֹ. וְהָרִי פְּרִשׁוּתָּהּ, שְׁפָתוֹב (אִיכָּה ה) עַל צְוֹאֲרָנוּ
 נְרַדְּפָנוּ, עַל בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁהוּא הַצְּוֹאֵר וְהִיפִי שֶׁל
 כָּל הָעוֹלָם. נְרַדְּפָנוּ יִנְעָנוּ, לְבָנוֹת אֹתוֹ פְּעַמִּים.
 וְלֹא הוֹנַח לָנוּ, שְׁתָּרִי לֹא הִשְׁאִירוּהוּ לָנוּ, וְנִתְרַב
 וְלֹא נִבְנָה לְאַחַר מִכָּן.

מָה הַצְּוֹאֵר, בִּינוֹן שְׁהַשְּׂמָה, כָּל חֲנוּף מִשְׁמַד עִמּוֹ
 - כֵּן גַּם בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, בִּינוֹן שְׁהַשְּׂמַד וְנִחְשָׁה,
 כָּל הָעוֹלָם כֵּן גַּם נִחְשָׁה, וְלֹא מֵאִיר הַשְּׂמֶשׁ, וְלֹא
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְכוּכְבָּיִם.

משום כך בכה על זה יוסף, ואחר שפכה על זה,
 בכה על השבטים שיגלו. כשנחרב בית
 המקדש, כל השבטים גלו מיד והתפזרו בין
 העמים. זהו שכתוב וינשק לכל אחיו ויבך עליהם.
 עליהם ודאי.

על כלם בכה, על בית המקדש שנחרב פעמים,
 ועל אחיו עשרת השבטים שהגלו לגלות
 והתפזרו בין העמים. ואחרי כן דברו אחיו אתו,
 ולא כתוב ויבכו, שהרי הוא בכה, שנצנצה בו
 רוח הקדש, והם לא בכו, שלא שרתה עליהם רוח
 הקדש.

והקל נשמע בית פרעה. רבי [אלעזר] אבא פתח
 ואמר, (תהלים פד) נכספה וגם פלתה נפשי
 לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל אל חי. בא ראה,
 כל אדם שמתפלל תפלתו [וגם] לפני רבונו, צריך
 לו להקדים לו ברכות בכל יום ויום ולהתפלל
 תפלתו לפני רבונו בזמן שצריך.

בַּבְּקָר לְאִחוֹ בְּיָמֵי שָׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּמִנְחָה
 לְאִחוֹ בְּשִׁמְאֵל. וְתַפְלָה וּבִקְשָׁה צָרִיךְ לְאָדָם
 בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּרֵי לְהֵאָחֵז בּוֹ. וּבִאֲרָנוּ, מִי
 שֶׁמֵּתְפַלֵּל תְּפִלָּתוֹ [וְעוֹמֵד] לְפָנַי רַבּוֹנוּ, צָרִיךְ לוֹ שְׁלֹא
 לְשָׁמַע קוֹלוֹ בְּתַפְלָתוֹ, וּמִי שֶׁשׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ בְּתַפְלָתוֹ,
 תְּפִלָּתוֹ לֹא נִשְׁמָעַת.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם ^(דף רי ע"א) שֶׁהַתְּפִלָּה אֵינָה אֹתוֹ
 הַקּוֹל שֶׁנִּשְׁמָע, שְׁאוֹתוֹ קוֹל שֶׁנִּשְׁמָע אֵינּוּ
 תְּפִלָּה. וּמָה הִיא תְּפִלָּה? זֶהוּ קוֹל אַחַר שְׁתֵּלוֹי
 בְּקוֹל שֶׁנִּשְׁמָע. וּמִי הוּא הַקּוֹל שֶׁנִּשְׁמָע? זֶה אֹתוֹ
 הַקּוֹל שֶׁהוּא בּוֹא"ו, הַקּוֹל שְׁתֵּלוֹי בּוֹ, זֶהוּ קל בְּלִי
 וַא"ו.

וּמִשּׁוֹם כֵּן לֹא צָרִיךְ לְאָדָם לְשָׁמַע קוֹלוֹ בְּתַפְלָתוֹ,
 אֲלֵא לְהַתְּפִלֵּל בְּלִחַשׁ בְּאוֹתוֹ הַקּוֹל שֶׁלֹּא
 נִשְׁמָע, וְזוֹ הַתְּפִלָּה שֶׁמֵּתְקַבֵּלַת תְּמִידָה, וְסִימָן לְדַבֵּר
 - וְהַקּוֹל נִשְׁמָע. קל בְּלִי וַא"ו, נִשְׁמָע. זוֹ הִיא
 הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּחֵשׁוֹ, שְׁכֵתוֹב בְּחֵנָה וְקוֹלָהּ לֹא
 יִשְׁמָע. זוֹ הִיא הַתְּפִלָּה שֶׁמִּקְבֵּל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

בְּשִׁנְעֵשִׁית בְּתוֹךְ רְצוֹן וּבְזוּנָה וְתִקּוּן כְּרֵאוֹי, וְלִיְחַד
 אֶת הַיְחוּד שֶׁל רְבוּנוֹ כְּרֵאוֹי בְּכָל יוֹם. [וְהַקֵּל נִשְׁמַע בֵּית
 פְּרָעָה. וְהַקֵּל נִשְׁמַע, חֶסֶד וְא"ו, מָה הַשְּׁמַע? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זוּ הוּא הַשְּׁכִינָה
 שְׂבוּכָה עַל חֶרְבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְעַל גְּלוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. כְּתוּב כָּאן וְהַקֵּל נִשְׁמַע,
 וְכְתוּב שָׁם, (יִרְמִיָּה ל"א) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע. מָה לְפָנֵינוּ שְׁכִינָה, אִי כָּאן גַּם כֵּן
 שְׁכִינָה].*

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, הַקּוֹל בְּחֵשְׁאֵי זְהוּ קוֹל עֲלִיּוֹן
 שֶׁכָּל הַקּוֹלוֹת יּוֹצְאִים מִשָּׁם. אֲבָל קַל בְּלִי
 וְא"ו, זוּהִי הַתְּפִלָּה שֶׁל מִטָּה, שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת
 לְהַתְּעִלוֹת בְּוַא"ו וְלְהַתְּחַבֵּר בּוֹ.

בֵּא רֵאֵה, וְהַקֵּל נִשְׁמַע, זֶה הוּא הַקֵּל בְּלִי וְא"ו,
 זְהוּ הַקּוֹל שְׂבוּכָה עַל מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וְעַל
 מִקְדָּשׁ שְׁנִי. נִשְׁמַע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע.
 בְּרָמָה, מָה זֶה בְּרָמָה? זֶה הוּא הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן,
 הָעוֹלָם הַבֵּא, וְסִימָן לְדַבָּר - מִן הַרְמָה וְעַד בֵּית
 אֵל, (תְּהִלִּים ק"ו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. כָּאן בְּרָמָה -
 זֶה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁחֲרִי בַשָּׁעָה הַזֵּה שְׂבוּכָה

נְשַׁמְעַ, אִז מַה כָּתוּב? (ישעיה כב) וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים
צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבָבֵי וְלִמְסַפְדֵי וְגו'.

וְהַקֵּל נְשַׁמְעַ, לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שָׂוֵא"ו הַתְּרַחֵק וְהַסְתַּלֵּק מִמְּנַת, וְאִז רַחֵל
מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ מֵאַנָּה לְהַנְחֵם עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינְנֹו.
כִּי אֵינְנֹו? כִּי אֵינָם צָרִיךְ הָיָה לְהִיזוֹת! אֵלֶּא כִּי
אֵינְנֹו, וְהִנֵּה בְּאַרְנֹו כִּי אֵינְנֹו, שְׂבַעְעָלָה לֹא נִמְצָא
עֲמָה, שְׂאֵלְמָלֵא הָיָה בְּעָלָה נִמְצָא עֲמָה, תִּתְנַחֵם
עֲלֵיהֶם, שְׁחֲרִי אִז בְּנֵיהָ לֹא יִהְיוּ בְּנִלוֹת, וּמִשּׁוּם
שְׂאֵינְנֹו, אֵינָה מִתְנַחֶמֶת עַל בְּנֵיהָ, מִשּׁוּם שְׂבַנֵּיהָ
הַתְּרַחֵקוּ מִמְּנַת עַל שְׂאֵינְנֹו עֲמָה.

בֵּא רֵאָה, בֵּית פְּרַעָה - זֶה הוּא סִימָן לְדָבָר
לְמַעַלָּה, הַבֵּית שֶׁנִּפְרָעִים וּמִתְנַלֵּים מִמְּנֹו כָּל
הָאֲזוּרוֹת וְכָל הַמְּאֲזוּרוֹת, כָּל מַה שְׁהָיָה סָתוּם מִשָּׁם
הַתְּנַלָּה, וּמִשּׁוּם כֶּף הַקְּדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא הוֹצִיא אֶת
כָּל הָאֲזוּרוֹת וְכָל הַמְּאֲזוּרוֹת, כִּדִּי לְהַאִיר לְאֹתוֹ
הַקּוֹל שֶׁנִּקְרָא קַל בְּלִי וְא"ו.

בַּיָּמֵינוּ רָאִיתָ, בְּאֲשֶׁר יָקִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָזֶה
 הַקּוֹל מִהַעֲפָר וַיִּתְחַבֵּר בְּאֹת וְא"ו, אִזּוּ כָּל
 מִה שֶׁנֶּאֱבָד מֵהֶם בְּזִמְנֵי הַגְּלוּת יִחְזַר, וַיִּתְעַדְּנוּ
 בְּאֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים שְׁנוּסִים מִתּוֹךְ הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה כִּי־יִזְכָּר הַיְיָ יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל
 וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וַתִּנְדָּחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
 וְהִשְׁתַּחֲוּ לָהּ בְּחַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם.

וְאַתָּה צִוִּיתָה זֹאת עָשׂוּ קָחוּ לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 וְגו'. רַבִּי חֲנִיָּא פָתַח, שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם
 וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֲהַבְיָה שִׁישׁוּ אֶתְּהָ מְשׁוֹשׁ וְגו'. בַּיָּמֵינוּ
 רָאִיתָ, כְּשֶׁנֶּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִרְמַו הַחֲטָאִים וְנָלוּ
 יִשְׂרָאֵל מִן הָאֶרֶץ, הִסְתַּלַּק הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, וְלֹא הִשְׁגִּיחַ עַל חֲרַבְנֵי בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ וְעַל עַמּוֹ שֶׁנָּלוּ, וְאִזּוּ הִשְׁכִּינָה גְּלוּתָהּ עִמָּהֶם.
 כְּשִׁירָדָה, הִשְׁגִּיחַ עַל בֵּיתוֹ שֶׁנִּשְׁרָף, הִסְתַּכַּל עַל
 עַמּוֹ - וְהִנֵּה הִגָּלָה. שְׂאֵל עַל הַגְּבִירָה -
 וְהִיא גְּרֵשָׁה. אִזּוּ וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת כִּי־יִזְכָּר
 הַיְיָ לְבָבִי וּלְמִסְפָּד וּלְקִרְתָּהּ וּלְחֲגֹר שִׁק. וְהִיא גַם

היא מה כָּתוּב בָּהּ? (ויאל א) אֵלֵי כְּבוֹדָהּ חֲגַרְתָּ שֶׁקַּע
עַל בַּעַל נְעוּרֶיהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי אֵינְנוּ, מִשּׁוּם
שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה וְנִמְצָא פְרוּד.

וְאֵפֶלֶוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ כֻּלָּם הִתְאַפְּלוּ עֲלָיו, שֶׁכְּתוּב
(ישעיה ב) אֶלְבִּישׁ שָׁמַיִם קְדָרוֹת וְשֶׁקַּע אֲשֵׁיִם
כְּסוּתָם. מִלְּאֲכִים עֲלִיוֹנִים כֻּלָּם הִתְאַפְּלוּ עֲלֶיהָ,
שֶׁנֶּאֱמַר הֵן אֶרְאֶלֶם צָעֲקוּ חֲצָה מִלְּאֲכֵי שָׁלוֹם מִר
יבְכִיּוֹן. הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְבָנָה הִתְאַפְּלוּ וְהַחֲשִׁיבוּ אֶת
אוֹרָם, שֶׁכְּתוּב חֲשׁוּ הַשֶּׁמֶשׁ בְּצֵאתוֹ וְגו', וְכֹל
הָעֲלִיוֹנִים וְהַתְּחִתּוֹנִים כָּבוּ עֲלֶיהָ וְהִתְאַפְּלוּ. מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁשׁוֹלֵט עֲלֶיהָ (דף רי ע"ב) הַצַּד הַאֲחֵר
שֶׁשׁוֹלֵט עַל הָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה.

פְּתַח וְאָמַר, (יחזקאל ו) וְאֵתָה בֶן אָדָם כֹּה אָמַר ה'
אֱלֹהִים לְאֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל קִץ בָּא תְקִץ עַל
אֲרָבַע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ. הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא עֲלִיוֹן. מָה
זֶה לְאֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל קִץ, וְכִי אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל הִיא
קִץ? אֵלֶּא כִּי זֶה וּבֹאֵי, וְנִתְבָּאֵר. תְּקִץ הוּא לְיָמִין,
וְתְקִץ הוּא לְשְׂמָאל. קִץ לְיָמִין - שֶׁכְּתוּב (דניאל יב)

לְקַץ הַיָּמִין. קִץ לְשֵׁמֶאל - שְׁפָתוֹב (בראשית ו) קִץ שָׁם
 לַחֲשָׁד וּלְכָל תַּכְלִית הוּא חֶקֶר, וְזֶהוּ קִץ כָּל בְּשָׂרָה,
 כְּמוֹ שְׁנֵת־בְּאֵר.

קִץ שֶׁל הַיָּמִין - הֵינּוּ שְׁפָתוֹב לְאֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל קִץ.
 בָּא הַקִּץ - זֶה קִץ הַשְּׁמֶאל. הַקִּץ שֶׁל הַיָּמִין
 זֶה הַקִּץ שֶׁל יֵצֵר הַטּוֹב. הַקִּץ שֶׁל הַשְּׁמֶאל זֶה הַקִּץ
 שֶׁל יֵצֵר הָרָע. וְזֶה הוּא שְׁפָאֲשֶׁר הַחַטָּאִים גָּרְמוּ
 וְהַתְּנַבְּרוּ, נִגְזַר וְנִתֵּן הַשְּׁלֵטוֹן לְמַלְכוּת הַרְשָׁעָה
 לְשֵׁלֵט וּלְהַחְרִיב בֵּיתוֹ וּמִקְדָּשׁוֹ, וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב (יחזקאל
 ו) כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים רָעָה אַחַת רָעָה הֵנִיחַ בָּאָהָה,
 וְהִכַּל אֶחָד.

וּמִשּׁוֹם כֹּךְ הִתְאַבְּלוּ עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, עַל שְׁנֵתֵן
 הַשְּׁלֵטוֹן לְקִץ הַזֶּה שֶׁל הַשְּׁמֶאל. וּמִשּׁוֹם
 כֹּךְ, בֵּינוֹן שְׁחַמְלָכוֹת הַקְּדוּשָׁה, מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם
 נִכְנָעָה, וּמַלְכוּת הַרְשָׁעָה [הַחֲרָת] הַתְּנַבְּרָה, [אין] יֵשׁ
 לְכָל אָדָם לְהַתְאַבֵּל עִמָּהּ וּלְהַכְנִיעַ עִמָּהּ, וּמִשּׁוֹם
 שְׁפָאֲשֶׁר הִיא תוֹדֵבֶקֶף וְהַעוֹלָם יִתְחַדֵּשׁ הוּא יִתְחַדֵּשׁ

עָמָה, וְשָׁכַתוּב (ישעיה סו) שִׁישׁוּ אֶתָּה מְשׁוֹשׁ כָּל
הַמִּתְאַבְּלִים עֲלֶיָּהּ.

כֹּא רֵאָה, כְּתוּב בְּמִצְרַיִם (ירמיה מו) עֲנָלָה יִפָּה פְּיָה
בְּמִצְרַיִם, וְהַסּוּד שֶׁל הָעֲנָלָה הַזֶּה הָיוּ יִשְׂרָאֵל
תַּחַת שְׁלֹטוֹנָה כְּמָה פְּעָמִים וְכְמָה שָׁנִים. וּמִשׁוֹם
שִׁישְׂרָאֵל עֲתִידִים אַחַר כֵּן לְשֹׁלֵט עֲלֶיָּהּ, נִרְמָז לָהֶם
כֹּאן עֲנָלוֹת.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, רָמְזוּ רָמְזוּ יוֹסֵף לְיַעֲקֹב עַל עֲנָלָה
עֲרוּפָה, שְׁחֵרֵי בָאוֹתוֹ פָּרַק נִפְרַד מִמֶּנּוּ.
וּבְאֵרוֹתָ, עֲנָלָה עֲרוּפָה, שֶׁהִיא כְּאֵה עַל שְׁנִמְצָא
הָרוּג וְלֹא נוֹדַע מִי הָרַג אוֹתוֹ, וּבְדִי שְׁלֹא יִשְׁלֹטוּ
עַל הָאָרֶץ רוּחֹת רָעוֹת שְׂאִינָן צְרִיכוֹת, נוֹתְנִים אֶת
הָעֲנָלָה הַזֶּה לְתַקּוּן, כְּדִי שְׁלֹא יתוֹדְעוּ אֵלָיו וְלֹא
יִשְׁלֹטוּ עֲלֵיהֶם.

כֹּא רֵאָה, כָּל בְּנֵי הָאָדָם, כֻּלָּם עוֹבְרִים עַל יְדֵי
מְלֶאךְ הַמַּוֹת, פָּרַט לָזֶה, שֶׁהַקְּדִימוֹ אוֹתוֹ בְּנֵי
אָדָם טָרָם הִגִּיעַ זְמַנּוֹ לְשֹׁלֵט בּוֹ וְלִטֹּל רְשׁוֹתָ, שְׁחֵרֵי
אֵין שׁוֹלֵט בְּאָדָם עַד שְׁנוּטִל רְשׁוֹתָ.

וּמִשּׁוֹם כֹּךְ יֵשׁ לוֹ דִּין לְשַׁלֵּט עַל אוֹתוֹ מְקוֹם, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר לֹא נֹדַע מִי הִכָּהוּ. גַּם כֹּךְ יֵשׁ לוֹ
דִּין שֶׁלֹּא נֹדַע כִּדֵי לְקַטְרֵג עַל אוֹתוֹ מְקוֹם, וְעַל
בֵּין (דברים כא) וְלָקְחוּ וְקָנִי הָעִיר הַהִיא עֲגֹלַת כָּקָר וְגו',
כִּדֵי לְהַעֲבִיר דֵּינוֹ שֶׁל הַמְּקוֹם הַהוּא, וְלְהַתְּקֵן שֶׁלֹּא
יִשְׁלַט בּוֹ הַמְּקַטְרֵג וְלְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ.

בֵּיא רֵאָה, כְּשֶׁנֶּפְרַד יוֹסֵף מֵאֲבִיו, בְּלֵי לְוָיָה וּבְלֵי
אֲכִילָה נִשְׁלַח, וְהָיָה מֵה שֶׁהָיָה, וּכְשֶׁאֱמַר
יַעֲקֹב (בראשית לו) מָרַף מָרַף יוֹסֵף, אָמַר כִּי אֵרַד אֶל
בְּנֵי אֲבִל שְׂאֵלָה, שֶׁאֲנִי גֵרֻמְתִּי לוֹ, וְעוֹד - שֶׁהָיִיתִי
יֹדֵעַ שֶׁאֲחָיו שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ וְשֶׁלֹּחְתִּי אוֹתוֹ, וְרָמַז
הוּא רָמַז לוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, אֵת אוֹתָם הֶעֱנִלוֹת שְׁלַח
אוֹתָם עַל פִּי פְרָעָה, שֶׁכֶּתוּב וַיִּתֵּן לָהֶם
יוֹסֵף עֲנִלוֹת עַל פִּי פְרָעָה. אָמַר לוֹ, דִּיוֹקוּ שֶׁל דָּבָר,
שֶׁכֶּתוּב וַאֲתָה צִוִּיתָה זֹאת עֲשׂוּ. וַאֲתָה צִוִּיתָה
דְּוֹקָא, וּמִשּׁוֹם כֹּךְ כֶּתוּב בְּה"א, מִשְׁמַע שִׁיוֹסֵף
בִּקְשׁ אוֹתָם, וּמִשּׁוֹם כֹּךְ וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף עֲנִלוֹת עַל

פִּי פִּרְעָה, וַיַּעֲקֹב לֹא עָמַד בְּדַבָּר עַד שֶׁרָאָה אֹתָם,
שָׁפְתוֹב וַיֵּרָא אֶת הָעֲנָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת
אֹתוֹ וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרֵאשׁוֹנָה וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב,
וְאַחַר כֵּן וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנִי
חַי. אֲלָא בְּרֵאשׁוֹנָה קָרָאָה לוֹ הַתּוֹרָה יַעֲקֹב, מִשּׁוּם
הַשְׁתַּפּוּת, שֶׁשְׁתַּפּוּ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּאוֹתוֹ חָרָם
בְּשֵׁנִמְכַר יוֹסֵף, וְעַכְשָׁיו שֶׁשְּׂכִינָה עֲלֵתָהּ, אִזּוּ הִיא
וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם, וְזוֹה הוּא סוּד הַשְּׂכִינָה.
וְאַחַר שֶׁהִיא עֹמְדָה בְּקִיּוּם, [מִשּׁוּם] אִזּוּ תִּדְרָגָה
שְׁלִמְעֵלָה עֲבָרָה אֵלֶיהָ, תִּדְרָגָה שֶׁהִיא יִשְׂרָאֵל. [וְזוֹ
תִּדְרָגָה שְׁלִמְעֵלָה הַתְּעוֹרְרָה אֵלֶיהָ, וְזוֹתִי בְּרָגָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל] מִכַּאֲן שֶׁתִּדְרָגָה
שְׁלִמְעֵלָה לֹא מִתְּעוֹרְרָת לְמַעְלָה עַד שֶׁמִּתְּעוֹרְרָת
בְּרֵאשׁוֹנָה לְמַטָּה, שֶׁתִּרִי כָּאֵן וַתַּחֲי רוּחַ ^(דף ריא ע"א) יַעֲקֹב
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת הַלִּילָה. בְּמִרְאֵת
כְּתוּב. כֹּא רָאָה, וַיִּזְבַּח זְבָחִים לְאֱלֹהֵי
אֲבִיו יִצְחָק, בְּרֵאשׁוֹנָה, כִּדִּי לְהַעִיר אֶת הַשְּׂמַאל

בַּסּוּד שֶׁל הָאֱהָבָה. וְאִז - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל
בְּמֵרָאית הַלְיָלָה, בְּדַרְגָּה חֲזוּ שְׂאֵמְרָנוּ, שֶׁהִיא
מֵרָאוֹת הַלְיָלָה.

וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אֲבִיךָ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שֶׁצֶד הַקְּדוּשָׁה שְׁלֹמְעֵלָה כָּךְ הוּא, שֶׁחֲרֵי
צֶד הַטְּמְאָה לֹא מוֹכִיר אֶת שֵׁם הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא,
וְכָל צֶד הַקְּדוּשָׁה נֹזֵךְ בְּשֵׁמוֹ. אָנֹכִי אֵרֵד עִמָּךְ
מִצְרִימָה וְגו'. מִכַּאן שֶׁשְׂכִינָה יֵרְדֶה עִמּוֹ בְּנִלוֹת,
וּבְכָל מְקוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל נָלוּ - שְׂכִינָה נִלְתָה עִמָּהֶם,
וְהִנֵּה פִרְשׁוּתָהּ.

בֵּיא רֵאֵה, כִּמָּה עֲגָלוֹת הָיוּ? שֵׁשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(במדבר ז) שֵׁשׁ עֲגָלוֹת צָב. דָּבָר אַחֵר, שְׁנַיִם הָיוּ,
וְהַכֹּל סוּד אַחֵר. בְּרֵאשׁוֹנָה כְּתוּב בְּעֲגָלוֹת אֲשֶׁר
שָׁלַח יוֹסֵף, וּלְבִסוּף - אֲשֶׁר שָׁלַח פִּרְעֹה. אֵלֶּא כֵּלָם
שֶׁשָׁלַח יוֹסֵף הָיוּ בְּחֻשְׁבוֹן כְּרֵאוֹי, וְאוֹתָם שֶׁשָׁלַח
פִּרְעֹה יוֹתֵר מֵהֶם, לֹא הָיוּ בַּסּוּד זֶה וְלֹא הָיוּ
בְּחֻשְׁבוֹן.

וַאֲלֵה וְאֵלֶּה בָּאוּ, מִשּׁוֹם כֶּךָ אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף,
 אֲשֶׁר שָׁלַח פֶּרְעָה. וּבְשִׁינְאוֹ יִשְׂרָאֵל מִן
 הַגָּלוּת מַה כָּתוּב? (ישעיה סו) וַהֲבִיאוּ אֶת כָּל אַחֵיכֶם
 מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לְה' וְגו'.

וַיֵּאמֶר יוֹסֵף מְרַכְבְּתוֹ. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח וְאָמַר,
 (יחזקאל א) וּדְמוֹת עַל רְאִישֵׁי הַחֲתִיָּה רָקִיעַ
 בְּעֵינֵי הַקְּרָח הַנּוֹרָא נְטוּי עַל רְאִישֵׁיהֶם מְלִמְעָלָה.
 הַפְּסוּק תְּהִי בְּאֵרוֹהוּ, אֲכַל בֹּא רְאֵה, יֵשׁ חֲתִיָּה
 לְמַעְלָה מִן הַחֲתִיָּה, וַיֵּשׁ חֲתִיָּה קְדוּשָׁה שְׁעוֹמֶדֶת עַל
 רֹאשׁ הַחֲתִיּוֹת.

וַיֵּשׁ חֲתִיָּה עֲלִיוֹנָה לְמַעְלָה עַל כָּל שְׂאֵר הַחֲתִיּוֹת, וְזוֹ
 [וַיֵּשׁ] הַחֲתִיָּה שׁוֹלְטָת עַל כָּלָם, מִשּׁוֹם שְׂכַבְאֲשֶׁר
 הַחֲתִיָּה הִזוּ נֹתְנֹת וּמְאִירָה לְכָלָם, אִזּוּ בְּלֵן נֹסְעוֹת
 לְמַסְעוֹתֵיהֶן וְנֹתְנֹת זוּ לְזוֹ וְשׁוֹלְטוֹת זוּ עַל זוּ.

וַיֵּשׁ חֲתִיָּה לְמַעְלָה עַל הַתְּחִתּוֹנִים עַל שְׂאֵר הַחֲתִיּוֹת
 שְׁלִמְטָה, וּבְכָל נֹוֹנִים מִמֶּנָּה, וְאַרְבַּעַת צְדָדֵי
 הָעוֹלָם רְשׁוּמִים בָּהּ, פְּנִיִּים מְאִירוֹת יְדוּעוֹת [דינים]
 לְכָל צַד, וְהִיא שׁוֹלְטָת עַל אַרְבַּעַת צְדָדִים, וְהִנֵּה

פְּרִשׁוּתָּהּ, שָׁהֵם שָׁלַשׁ לְצַד זֶה וְשָׁלַשׁ לְצַד זֶה, וְכֵן
לְאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם.

וַיֵּשׁ רְקִיעַ לְמַעְלָה מִן הַרְקִיעַ, וְהַרְקִיעַ הַזֶּה שִׁשׁוּלֵט
עֲלֵיהֶם, בְּכֹל מִסְתַּכְּלִים כְּלָפִיו. מַה כָּתוּב?
(יחזקאל א) וְתַחַת הַרְקִיעַ כַּנְּפִיהֶם יִשְׂרָוֹת אִשָּׁה אֶל
אֲחֹתָהּ וְגו', מִשּׁוֹם שֶׁכָּל שׁוּלְטִים עַל מַה
שֶׁנִּפְקְדוּ, וְשִׁלְיָחוֹת שֶׁל מִדַּת הַחֶבֶל בָּהֶם.

וְהֵם הַשְּׁעָה לְכָל צַד, לְאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם, וְהֵם
ל"ו בְּחֻשְׁבוֹן. וּבְשִׁכְלָם מִתְחַכְּרִים, נַעֲשִׂים
רְשׁוּם אַחַד, כְּסוּד שֶׁל שֵׁם אַחַד, בְּיַחְוֹד שֶׁלֵּם
כְּרֵאוֹי.

וּבְשִׁנְתֵּי קָנִים כְּלָפֵי הַכֶּסֶף, מַה כָּתוּב? וּמִמַּעַל
לְרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁים כְּמַרְאֵה
אֶבֶן סַפִּיר דְמוֹת כֶּסֶף וְעַל דְמוֹת הַכֶּסֶף דְמוֹת
כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מְלַמְעֵלָה. וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ, [דְמוֹת]
שֶׁהָאֶבֶן הַטּוֹבָה הַזֶּה כְּכֶסֶף, שֶׁעוֹמֵד עַל אַרְבַּעַת
עַמּוּדִים, וְעַל אוֹתוֹ הַכֶּסֶף דְמוֹת שֶׁל אָדָם,
לְהַתְּחַבֵּר בּוֹ יַחַד וּלְהַתְּכַרֵּךְ כְּרֵאוֹי.

וּכְשֶׁהִיא נִתְקַנֶּת כָּל־פִּי אָדָם, שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה מְרַכֶּכֶה

[ג"א קדושה, ואז כל המרכבה] אַחַת לְאָדָם הָיָה, אִז

כְּתוּב: וַיֹּאמֶר יוֹסֵף מְרַכְבֵּתוֹ - זֶה הַצַּדִּיק. וַיַּעַל

לְקִרְיַת יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה. לְקִרְיַת יִשְׂרָאֵל - זֶה

הַפֹּדֶר שֶׁל אָדָם. גִּשְׁנָה - הַתְּקַרְבוֹת אַחַת, לְהַתְּקַרֵּב

יְחַד בְּקִרְבָּן אַחַד וַיְחַד אַחַד.

וַיֵּרָא אֵלָיו - שֶׁכְּשֶׁנִּרְאָה הַשֶּׁמֶשׁ עִם הַלְּבָנָה, אִז

מְאִירָה הַלְּבָנָה, וּמְאִירָה לְכֹלָם שְׁלֵמֻטָה. וְכֵן

כְּמוֹ זֶה, כָּל זְמַן שֶׁהַקִּדְשָׁה שְׁלֵמַעְלָה שׁוֹרָה עַל

הַמְּקֻדָּשׁ שְׁלֵמֻטָה, מְאִיר בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ וְעוֹמֵד

בְּשֵׁלֵמוֹתָיו. וְכִשְׁמֹסְתִּילַק מִמֶּנּוּ וְנִחְרַב בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ,

אִז וַיִּבֶךְ עַל צְוֹאֲרָיו עוֹד, שֶׁכֻּלָּם כָּבוּ עַל הַמְּקֻדָּשׁ

שֶׁנִּחְרַב. עוֹד, מַה זֶה עוֹד? זוֹ הַנְּלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה.

אִז כִּיֹּן שָׂרָאָה יַעֲקֹב וְהִסְתַּכַּל שֶׁהֵנָּה הַתְּקוּן

שְׁלֵמֻטָה נִתְקַן כְּמוֹ שְׁלֵמַעְלָה, אִז אָמַר

אֲמוֹתָה הַפְּעַם וְגו'. כִּי עוֹדָךְ חַי, שֶׁהַתְּקִימָת בַּפֹּדֶר

שֶׁל הַבְּרִית הַקְּדוּשָׁה (דף ריא ע"ב) שֶׁנִּקְרָא חַי הָעוֹלָמִים,

וּמִשׁוּם כֵּךְ כִּי עוֹדָךְ חַי. וְעַל כֵּן פְּרָאשׁוֹנָה אָמַר,

רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי חַי, שְׁצַרְיָךְ לְעַמֵּד בְּסוּד שָׁל חַי,
וְהִנֵּה נִתְבְּאֵר.

בֹּא רְאֵה מַה פְּתוּב, וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת פְּרַעָה. אָמַר
רַבִּי יוֹסֵי, פְּרַעָה, אֵף עַל גַּב שְׂפֵארוֹהוּ בְּסוּד
אַחֵר, סִמְךָ שְׂסוּמָכִים בְּעוֹלָם.

אַבְל בֹּא רְאֵה, (שיר א) לְסִסְתֵי בְּרַכְבֵי פְרַעָה
דְּמִיתִיךְ רַעֲיָתִי. בֹּא רְאֵה, יֵשׁ מְרַכְבוֹת
לְשִׁמְאֵל בְּסוּד שָׁל הַצַּד הָאַחֵר, וַיֵּשׁ מְרַכְבוֹת לְיוֹמִין
בְּסוּד שָׁל לְמַעְלָה שָׁל קַדְשָׁה, וְאַלְהָ בְּנִגְדָּה אֵלְהָ.
אַלְהָ שָׁל רַחֲמִים, וְאַלְהָ שָׁל דִּין.

וּכְשֶׁהֲקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשָׂה דִין בְּמַצְרִים, כָּל
הַדִּין שְׁעֲשָׂה, בְּאוֹתָהּ
צוּרָה, שְׁהֵם הַמְרַכְבוֹת מִמָּשׁ, וּכְמוֹ שָׁל אוֹתוֹ הַצַּד
מִמָּשׁ. מָה אוֹתוֹ הַצַּד [מִמָּשׁ] הוֹרֵג וּמוֹצִיא נְשָׁמוֹת,
כִּךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בְּאוֹתָהּ צוּרָה מִמָּשׁ,
שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת יג) וַיִּהְרַג ה' כָּל בְּכוֹר, וְכֵן בְּכָל מַצְרִים
בְּאוֹתָהּ צוּרָה מִמָּשׁ. וּבְשֵׁם כִּךְ דְּמִיתִיךְ רַעֲיָתִי,
כְּמוֹ שְׁלָה מִמָּשׁ לְהַרְגַּ, שְׂפָתוֹב כִּי אֲנִי ה' אֲנִי הוּא

ולא אחר. ולעתיד לבא מה פתוב? (ישעיה סג) מי זה
בא מאדום חמוץ בנגרים מבצרה וגו'

בא ראה מה פתוב. וישב ישראל בארץ מצרים
בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד.
ויאחזו בה - ירשת עולמים. ויאחזו בה - שחרי
להם ראויה, כמו שבארונה. [אמר רבי יוסי] ויפרו וירבו
מאד, ודאי, שחרי הצער לא שרה בהם ועמדו
בתפנוקי העולם, ומשום כך ויפרו וירבו מאד.
פרוך ה' לעולם אמן ואמן.